

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXV. letnik.

V Ljubljani, september 1908.

IX. zvezek.

Trinajsta nedelja po binkoštih.

Dušne gobe.

Naproti mu je prišlo deset gobovih
mož, kateri so od daleč stali.

Luk. 17, 12.

Ena najgroznejših bolezni, katero si sploh moremo misliti, je gotovo gobova bolezen. Kdor je postal gobov, so se mu izpustili temni in rdečkasti turi in mehurji po telesu sedaj na enem, sedaj na drugem kraju, ki so se vgnojili, tako da je človek jel gnjiti na živem telesu. Zoper to bolezen ni bilo družega zdravila nego smrt ali pa čudež. Nobeno zdravilo ni nič pomagalo. Ker je bila ta strašna bolezen zelo nalezljiva, zato ni čuda, da so se ljudje takih bolnikov ogibali in jim prirejali bolnišnice daleč od človeških prebivališč v kaki samoti. V njih bližini pa tudi nikdo ni mogel shajati, ker nagnjita telesa so daleč na okoli razširjala grozen smrad.

Takih gobovih ljudi je bilo včasih veliko na svetu, posebno tedaj, ko je Jezus hodil po zemlji. Današnji evangelij govori o deseterih takih bolnikih, ki so od sveta zapuščeni od daleč stali in Jezusa prosili, naj se jih usmili in ozdravi. On je res uslišal njih mile prošnje, toda rekel jim je še potem: *Pojdite in skažite se duhovnom!* zato da spoznajo in potrdijo, da ste res očiščeni in ozdravljeni. Ko so bili ozdravljeni, so bili neizrečeno veseli. Toda na svojega dobrotnika so popolnoma pozabili. Le eden, in še ta je bil tujec Samarijan je prišel k Jezusu nazaj in se mu

zahvalil za veliko dobroto in milost, katero mu je skazal. Od onih devet se ni vrnil nobeden. Kaka nehvaležnost!

Takih gobovih ljudi je še sedaj nekaj na svetu v daljnih misijonskih deželah, ki so polni gob po svojem telesu. So pa še drugi gobovi in teh je v vseh časih silno veliko, ki pa niso gobovi na telesu, temveč na duši! Grehi — to so one dušne gobe mnogih kristjanov. Tudi ta dušna bolezen je strašna, še strašnejša nego pa telesna, tudi dušnih gob — greha ne more nobeden drugi ozdraviti nego Bog sam, in tisti, komur on to oblast da.

Sv. Ludovik, kralj francoski, je vprašal nekega plemenitnika, kaj bi on raje izvolil ali telesne gobe ali greh. Ta mu je odgovoril, da bi raje storil greh. Ludovik ga je zato pokaral in mu rekel: „Ti se motiš silno kakor daleč so nebesa. Kajti katere gobe so strašnejše kakor je greh, ki nas še celo po smrti muči? Ako me torej ljubiš, reci drugače!“

Kristjani, kaj bi si pa mi izvolili, ako bi si morali voliti med dušnimi in telesnimi gobami? Katere bi si izvolili? Ker vam je znano vsaj po opisu, kako grozne so telesne gobe, pokazati vam hočem grozo in ostudnost dušnih gob ali greha in kako se jih rešimo in se ozdravimo.

1. Onih deset gobovih mož, ki so Jezusa srečali, so o daleč stali. V sv. pismu je bilo prepovedano (3. Mojz. 13, 46.), da bi se taki bolniki smeli zdravim približati. Kdor je dobil to bolezen, je bil izključen iz človeške družbe in od božje službe; vse se ga je balo in ogibalo.

Enako je tudi z grešnikom. Po grehu se človek obrne in oddalji od Boga. Dokler sta Adam in Eva zvesto Bogu služila, ju je Bog sam osrečeval v raji s svojo navzočnostjo; ko pa sta grešila, sta bežala pred Bogom, ki ju je prepodil iz raja in jima zaprl vhod vanj. — V začetku krščanstva je bila očitna kazen za greh še veliko večja, nego je sedaj. Grešnik niti pri sv. maši ni smel biti; čakal je zunaj cerkve in vernike prosil, naj zanj molijo. Dandanašnji se iz cerkvene občine izključujejo le največji očitni grešniki, ki poprej ne smejo stopiti v cerkev, dokler ne opravijo naložene pokore. Čeprav pa so se zmanjšale očitne kazni, ostudnost in gnjusoba greha zato ni nič manjša.

Greh vzame človeku iz srca ljubezen in vse nadnaravne čednosti; s tem ga popolno oropa milosti božje. Pusti mu nekaj časa še vero in upanje, a ne dolgo; toda vera in upanje brez

ljubezni božje je kakor zid porušene ali pogorele hiše. Sčasoma razpade tudi to, ako se človek kmalu ne povrne k Bogu. Sveti Duh, ki govori v človeškem srcu, se nič več ne oglasi; duša, lepa in čista kakor bela golobica, podobna angelskim duhovom in Bogu samemu, pade v mlakužo nesnage; človeško srce poprej tempelj sv. Duha, postane brlog hudobnega duha, poprej podobno kraljevemu dvoru, postane hlev pregrehe; človek se izpremeni naenkrat iz prijatelja v sovražnika božjega, iz dediča nebes v deležnika pekla. Ako strela udari v meč, ne razdene kline, temveč ročaj ali držalo, tako greh, ako se naseli v človeka, razdene dušo, čeprav se na zunaj to ne vidi.

Toda greh ne vpliva le na dušo, mnogokrat škoduje tudi telesu. Iz tega se uvidi, da je greh res prava gobova kuga, nalezljiva in, žalibog, mnogokdaj tudi neozdravljiva. Ako le en gobov človek pride med zdrave ljudi, kmalu tudi drugi zbolijo za to boleznijo, in ako le en človek, hudoben in sprijen, zaide med dobre ljudi, jih kmalu pohujša in potegne za seboj v greh. Čim dalje človek živi v grehu, čim večjim strastem se udaja, tem bolj podivja ne le duša, temveč tudi telo, ki se pogreza v vedno globočje brezdno hudobij, celo do neumne živine. To nam natančno popisuje učeni in slavni Boëtius, ko piše: „Ako vidiš od strasti izpremenjenega človeka, ne moreš več o njem reči, da je človek. Da je bil enkrat človek, spričuje le vnanja človeška postava, ki je še ostala telesu. Od skoposti in lakomnosti preganjan, hrepeni silovit ropar po tujem blagu — tu imaš podobo volka. Nemiren in prepirljiv človek napravi povsod prepir in sovraštvo, — v njem spoznaš psa. Potuhnjen nasprotnik se veseli, ako svojega bližnjega ogoljufa, — podoben je lisjaku. Tam tuli nekdo v strašni jezi kakor lev; ta zopet se boji pred vsako najmanjšo stvarico, ki ni vredna, da bi se zanjo zmenil, kakor plah jelen; drug zopet je neumnen in len, da se komaj premika, — to je oslovska narava; lahkomišeln in nestanovitni so oni, ki vsak trenotek preminja svoje nagnjenje, podoben je ptiču; marsikdo se valja v nečistih željah in dejanjih, da se ne razločuje mnogo od one živali, kateri pravimo svinja. Glejte, tako se človek poniža do neumne živine, ako zapusti pot čednosti.“

Tudi skušnja uči, da se hudobnega, grešnega človeka vse ogiba, vse beži pred njim, nasproti pa z onim, ki živi po božji volji kot zvest kristjan, vsak rad občuje, vsakdo išče njegove družbe.

Glejte, tako je grešnik res nekak gobov bolnik, ker je njegova duša polna gôb. Kdor je še zdrav na duši, vsakdo se ga ogiblje.

2. a) *Gobovi* pa, kakor uči današnji evangelij, so vpili: *Jezus, učenik, usmili se nas!* K temu vzkliku jih je prignala zavest, da so v hudi bolezni, k temu so jih prisilile hude bolečine, katere so čutili na vsem telesu in slednjič tudi stud do sebe, ker zgrozili so se gotovo vselej, kadar so videli svojo strašno bolezen. Videč, da sami sebi ne morejo pomagati, klicali so od daleč: „Jezus, učenik, usmili se nas!“

Tako je tudi z grešnikom! Ako hoče grešnik doseči usmiljenje pri Bogu, mora se zavedati svojega grešnega stanja. Ne sme sam sebe slepiti, sam sebi lagati in se za dobrega imeti, ne sme tajiti, da je grešnik. Farizej, ki je molil v tempelju s cestninarjem, je hvalil sam sebe, rekoč: „Nisem tak kakor so drugi ljudje, n. pr. roparji, prešestniki, cestninarji itd.“ Hvalil se je, kako je pošten, a sv. evangelij pravi, da je šel neopravičen na svoj dom. Cestninar pa je priznal svoj greh in molil: „Gospod, bodi milostljiv, meni grešniku!“ In bil je opravičen. Kakor ta cestninar, govoril je tudi desni razbojnik na sv. križu, rekoč: „Ta (Jezus) je nedolžen, midva pa po pravici trpiva. Gospod, kadar prideš v svoje kraljestvo, spomni se name!“ In umirajoči Zveličar mu je dal zagotovilo: „Še danes boš z menoj v raju!“ Ako torej odkritosrčno spoznamo svoje grešno stanje, upati smemo torej, da se nas Bog usmili in nam odpusti.

b) Ako človek odkritosrčno spozna in prizna svoje grešno stanje, s tem tudi že obžaluje svoje grehe. Teh deset gobovih mož je huda bolezen prignala, da so klicali Jezusa na pomoč. Tudi grešnika mora dušna bolezen prignati, da začne klicati svojega Zveličarja na pomoč. Prepričan, da „Bog potrtega in skesanega srca ne zavrže,“ mora z Davidom zaklicati: „Iz globočine kličem k tebi, o Gospod! Gospod, usliši mojo prošnjo!“

Kristjani, koliko velikih grešnikov je na ta način že doseglo odpuščanje grehov. Mislili so, da bodo v grehu dosegli zadovoljnost in mir in srečo in veselje! pa ni šlo in ni šlo, čim bolj so skušali v grešnem veselju se vtopiti, svojo vest prevpiti, tembolj so bili nesrečni in nezadovoljni in nepokojni in žalostni. Srce ni mirovalo, dokler se ni obrnilo tje, odkoder prihaja prava zadovoljnost. Srce je grešilo, srce se mora tudi pokoriti; v srcu so se snovale grešne misli in želje, srce mora zato poslej trpeti. In čim bolj človek premišljuje grešno stanje, tembolj se množi

njegova srčna bolečina, ko spozna, kam je zabredel s svojimi grehi. Na ta način so prišli do poboljšanja sv. Frančišek Serafin, sv. Andrej Korzini, sv. Avguštin, sv. Gvalbert, sv. Tajda, sv. Afra i. dr.

c) Ko so ti gobovi moške spoznali svojo bolezen, se jim je tudi studila. Zato so se je želeli znebiti.

Tudi grešnik, ako enkrat uvidi, kam ga je greh pripravil, se ga mora ne le kesati, mora ga tudi iz srca sovražiti in studiti. Kako lepa je bila duša po sv. krstu, kako srečna je bila tedaj! Nanjo bi se dale obrniti besede visoke pesmi: „Vsa si lepa prijateljica moja, in madeža ni na tebi!“ Čim lepša je bila poprej, tem ostudnejša je po grehu. Podobna je izgubljenemu sinu, ki se je ves raztrgan in razcapan obrnil na svoj dom.

Rekel sem, da mora grešnik svoj greh sovražiti. Ako spozna, kako silno je bil goljufan, kako se mu je svet lagal in mu v grehu srečo obljuboval, mora ga pozneje toliko bolj sovražiti, čim bolj mu je preje verjel.

Kdor pa v resnici sovraži svoj greh in ga iz srca obžaluje, ta sme upati, da mu bo Bog vse odpustil, s čimur ga je razžalil, kakor je tudi ozdravil teh deset gobovih mož, ki so ga klicali na pomoč. Toda nekaj pri tem ne smemo prezreti. Jezus je rekel gobovim potem, ko jih je ozdravil: „Pojdite in skažite se duhovnom!“ Ta ukaz velja vsakemu grešniku, da se mora skazati ali izpovedati spovedniku, ako hoče zadobiti odpuščanje grehov.

Koliko je dandanašnji ljudi, ki mislijo in trdijo, da spoved ni potrebna, da ni treba k spovedi hoditi, češ, saj Bog ve, katere grehe imam, da jih le obžalujem, pa je že dosti, saj on tudi ve, da se jih kesam. Glejte, Jezus sam je ozdravil te gobove na duši in na telesu, a vendar jih je še k duhovnom poslal. On je postavil zakrament sv. pokore in zato on strogo tirja, da mora vsakdo pri spovedi se grehov obtožiti, ako hoče doseči odpuščanje pred Bogom. Bog je zaklical Adamu: „Adam, kje si?“ čeprav je vedel, kje je. In Kajna je vprašal: „Kje je tvoj brat Abel?“ Ali mislite, da ni vedel, kaj se je zgodilo? In vendar je vprašal, da sta se Adam in Kajna sama morala oglasiti. Tako se mora tudi vsak grešnik pri spovedi oglasiti, ker Bog sam ga tje kliče; ako človek ne uboga in ne odgovori temu klicu, ne more odveze dobiti.

Kristjani, današnja evangelijska zgodba naj nas torej uči, kako ostudna je duša, ako je umazana z gobami greha, kako nevarno je zanjo, da umrje večne smrti; zgled teh mož pa nam

kaže, kje moramo pomoči iskati, da se izkoplremo iz nesreče. Skesati se moramo in Jezusa klicati na pomoč, da nam pomaga. A on nam ukazuje, da iščemo pomoči pri spovedi, da odkrijemo svoje srce postavljenemu spovedniku, ki v Jezusovem imenu odpušča grehe. Kdor to veruje in tako stori, upati sme, da tudi njemu Jezus pravi: „Vstani in pojdi, ker tvoja vera ti je pomagala!“ Amen.

† J. Benkovič.

Praznik Marijinega rojstva.

1. Poklic Marijin.

Kdor mene najde, najde življenje, in prejme zveličanje od Gospoda.

Preg. 8, 35.

„Tukaj je, preljubi,“ kliče sv. Avguštin, „zaželjeni dan blažene in častitljive vedne Device Marije; zato naj se naša zemlja veseli v največji radosti, razsvetljena po rojstnem dnevu tako velike device.“ In ob tem tako pomenljivem in veselem dnevu nam kliče Marija po besedah sv. pisma: „Kdor mene najde, najde življenje, in prejme zveličanje od Gospoda.“ Zakaj pa nam Marija more tako klicati? Zato, ker ona vsled svojega nad vse vzvišenega poklica more tudi to storiti, kar obeta v teh besedah: Kdor njo najde, najde življenje in prejme zveličanje od Gospoda.

Kakšen pa je poklic Marijin? Poklic Marijin je dvojen: poklic z ozirom na Boga in poklic z ozirom na nas. Poklic njen z ozirom na Boga je njeno deviško materinstvo. Poklic njen z ozirom na nas pa izvira iz prvega, to je: Marija je tudi naša Mati, ker je Mati božja.

Poklic Marijin je kaj dobro izražen v prelepi molitvi po lavretanskih litanijah: „Pod tvoje varstvo pribežimo, o sv. božja Porodnica!“ Njen poklic za nas pa je zlasti razviden iz naslednjih besedi, ko jo namreč kličemo na pomoč, ker je naša gospa, naša srednica, naša besednica.“

In ravno te tri besede, ki so najznačilnejše za Marijin poklic in za nas, vam hočem sedaj pojasniti v proslavo Marijinega rojstva, da jih boste pri molitvi izrekovali toliko pobožnejše.

„Veličastno se govori o tebi“ (ps. 86, 3.); s temi pohvalnimi besedami sv. pisma moremo nagovarjati tudi Marijo, sv. božjo Porodnico, častitljivo in blagoslovljeno Devico. In med veličastnimi

pridevki, katere imam tu v mislih, je prvi ta, da je Marija gospa, kar pomeni tudi njeno ime.

1. Marija je bila kot Mati božja povzdignjena nad vse stvarstvo. Zato se sme reči, da Marija gospoduje kot velika gospa ali gospodinja in kot kraljica v nebesih, na zemlji in tudi nad peklom. Tako uči sv. cerkveni učenik Hrigolog in drugi sveti možje.

a) Marija gospoduje v nebesih, ker Jezus svoji Materi pač ne more ničesar odreči. Sv. pismo pripoveduje: „Salomon je sedel na svoj prestol; in postavil se je prestol kraljevi materi, ki je sedla na njegovo desnico... In kralj je rekel: „Prôsi, moja mati; zakaj ne spodobi se, da bi odvrčeval tvoje obličje,“ t.j., da bi tebi odrekel prošnjo. (III. Kr. 2, 20.) Sv. pismo ima zapisane tudi besede, katere je izrekel kralj Asver kraljici Esteri: „Kakšna je tvoja prošnja?... Ko bi prosila tudi polovico mojega kraljestva, dobila jo boš!“ (Est. 7, 2.)

Te dvojne spodbujevavne besede obrača sv. Cerkev na Marijo, kraljico nebeško, ki gospoduje v nebesih tudi nad Jezusovim presv. Srcem. V tem oziru pa je tudi naša gospa, ker pač le to tirja od svojega božjega Sina, kar je nam v dušni blagor. Zato le kličimo: „Naša ljuba gospa, presv. Srca, prôsi za nas!“

b) Marija je gospodovala tudi na zemlji po svoji brezmadežnosti. Ves človeški rod je zapadel satanu vsled greha prvih staršev; zato sv. pismo imenuje satana „poglavarja in vojvodo sveta.“ (Ef. 6, 12. Jan. 12, 31.) Ljudje so postali vsled tega sužnji satanovi. Samo en človek pa ni bil nikdar pod oblastjo satanovo, tudi en trenutek ne. Ta nad vse srečni človek je Marija, ki je bila brez madeža izvirnega greha spočeta. Ona, prečista Devica, ni bila nam enaka ne v spočetju, ne v rojstvu, pa tudi ne v nadaljnjem življenju, ker ni storila nikdar tudi najmanjšega osebne ali lastnega greha. Bila je zmiraj „milosti polna“, ne le takrat, ko jo je pozdravil nadangel. Ko je namreč Marija nosila Jezusa v svojem naročju, bila je vsa poželjivost in vsa slabost v nji kar zatrta, ker se je namreč iz Jezusa tudi v Marijino telo razširjevala posebna svetost; a prej je bila poželjivost nekako zvezana, da ni Marije premagala nikdar, kakor trdijo cerkveni učniki. In kaj bi tudi ne? Saj nam sv. Duh sam hvali njeno neomadeževano lepoto, rekoč: „Vsa lepa si, prijateljica moja, in madeža ni na tebi.“ (Vis. p. 4, 7.)

Tako je Marija v resnici gospodovala nad satanom po svoji brezgrešnosti in tako se po pravici more reči, da je bila vse dni

svojega zemeljskega življenja gospa nad satanom in grehom vsled svoje brezmadežnosti

Podložni se radi ozirajo na svoje predstojnike, na njih zglede, na vse njihovo življenje. Tudi mi se oziramo na svojo nebeško gospo v tem pomenu. Njeno brezmadežno življenje, njeni vzvišeni zgleadi najlepših čednosti nam kažejo nebeško gospo v tolikem sijaju, da vsi zavzeti kličemo s sv. pisavcem: „Vleci nas! „Za teboj potečemo, za duhom tvojih mazil.“ (Vis. p. 1, 3.)

c) Marija je naša gospa tudi kot mati našega Odrešenika. Zavoljo tega je tudi gospodovalka nad p e k l o m, ker je satanu kot mati Odrešenikova strla glavo.

Satan je mislil, da bodo vsi človeški rodovi njegovi, da bo držal vse ljudi v grešni sužnosti ter enkrat imel vse v peklenški ječi. Toda Bog je po Mariji, po njenem zarodu, nakano satanovo preprečil in oslabil njegovo moč. Zato pravi sv. Bonaventura: „Kjer se časti Marijino ime in kliče na pomoč, ondi zgine vsa množica hudobnih sovražnikov, kakor zgine vosek pred ognjem.“

Z Marijino pomočjo, kot gospodovalke peklu moremo torej zapoditi od sebe najhujše skušnjave, in kdor je v tej borbi stanovit do konca, tak tudi gotovo „prejme zveličanje od Gospoda.“

Glejte našo mogočno gospo prečisto Devico Marijo!

Kraljevi pevec jo je v duhu zrl od daleč in čudeč se ji poprašuje: „Kdo je ona, ki pride kakor vzhajoča zarja, lepa kakor luna, izvoljena kakor solnce, strašna kakor zvrščena vojna truma?“ (Vis. p. 6, 9.)

2. Veličastno se govori o tebi, o Marija! Ti nisi le naša gospa, ampak tudi naša s r e d n i c a.

Vsemogočni je ustvaril zemljo in vse stvari v slavo svojega presv. imena. Toda Adam in Eva sta grešila in njuni potomci so bili tako silno hudobni, da „je bilo Bogu žal, da je ustvaril človeka na zemlji.“ (I. Mojz. 6, 5, 6.)

Nasledek tega je bil vesoljni potop in druge nesreče, ki so zadevale uboge zemljane. In gotovo bi bil Bog „človeka potrebil z zemlje“ (v. 7.), ko bi se ne bila druga božja oseba kot porok ponudila, da spravi človeški rod z nebeškim Očetom. Zato se je druga božja oseba včlovečila, da odreši človeški rod greha in večnega pogubljenja, kar se je zgodilo popolnoma s pravno smrtjo Kristusovo na križu, kjer je postal Sin božji nas večni srednik.

Mati njegova pa je naša srednica. Le pogledjte pod sv. križ! Kdo stoji ondi? Najžalostnejša izmed vseh mater. Kaj dela? Bo-lečine nosi v svoji duši — tiste, katere trpi njen Sin na telesu; in ta notranja bolest presega muke vseh svetih mučencev, kakor pravijo cerkveni učeniiki. Saj je tudi njena ljubezen presegala ljubezen vseh mater in vseh drugih ljudi. Tako je bila Marija v tem pomenu pomočnica svojemu Sinu Odrešeniku svetá. Zato jej pristojá tudi naslov srednice med Bogom in med ljudmi. Vsled-tega se morejo besede današnjega berila: „Ko je nebesa narejal, sem bila zraven,“ razlagati tako, kot bi rekla Marija: Ko je vsled greha zapahnjena nebesa odprl s svojim zasluženjem, bila sem zraven, namreč pod sv. križem, „in sem vse ž njim ravnala.“

Dà, še več! Ko je svet tudi po smrti Gospodovi še grešil in zopet grešil ter je Bog z raznimi šibami ljudem pretil in jih tudi kaznoval, kdo je tedaj stopil vmes, kdo je posredoval? O, ne dvomite! Presveta Devica zmanjšuje kazni božje pravice, lovi pušice razsrjenega Boga in varuje svoje otroke z materinskim plaščem. Zato trdi sv. Fulgencij: „Že davno bi bila nebo in zemlja končana, ko bi jih ne bila Marija vzdržala s svojo priprošnjo.“

3. Veličastno se govori o tebi, o Marija! Tebe kliče sveta Cerkev tudi besednico našo! — Kralj David jo je videl v duhu ter jo popisal tako-le: „Kraljica stoji na tvoji desnici v zlatem oblačilu, ogrnjena s pisano obleko.“ (Ps. 44, 10.) Da je ta kraljica Mati božja, da zlato oblačilo pomeni njeno čez vse veliko ljubezen, da pisana obleka pomeni lepoto njenih čednosti, učé sv. cerkveni učeniiki, in to je lahko umeti. Zakaj pa je zapisano, da „Kraljica stoji na tvoji desnici?“ Zakaj vendar ne sedi na svojem prestolu? Saj nam sv. pismo pové, da je kralj Salomon posadil svojo mater Betsabejo poleg sebe na desnico (III. Kr. 2, 10.); zakaj pa tudi Kristus, kralj nebeški, svoji božji Materi ne skazuje ravno take časti? Nato odgovarja sv. Avguštin: „Da stoji, je znamenje besednice; vsak, kdor se poteguje za kako pravno reč, mora stati.“ O, kristjani, kako srečni smo, da imamo tako besednico! Le stanovitno se k nji obračajmo, bodimo resnični častivci njeni, in prejeli bomo tudi v časnem oziru, česar jo bomo prav prosili, in slednjič „zveličanje od Gospoda.“

Ko se je očak Jakob vračal iz Mezopotamije, glej, pozval ga je neko noč, ko je bil čisto sam, neznan mož v boj, s katerim se je tudi zares boril do jutra. Kdo je bil ta borivec, je težko določno povedati. Večina razlagavcev sv. pisma meni, da je

bil sam Sin božji v človeški podobi, drugi menijo, da je bil angel varih Ezavov, ki je na ta način hotel prisiliti Jakoba, da vrne pravice prvenstva Ezavu; zopet drugi menijo, da bi bil morda sam satan, s katerim se imamo vedno boriti. Naj pa bo temu že kakor hoče, toliko je iz sv. pisma gotovo, da je ob jutranji zarji boja bilo hitro konec; borivec namreč je rekel Jakobu: „Spusti me, zarja že vzhaja.“ (1. Mojz 32, 26.)

Kaj naj nam to pomeni?

Jutranja zarja vzhaja in nastopa pred solncem. Zato sveta Cerkev po sv. pismu Marijo primerja zarji, kakor je bilo mimo-gredé omenjeno že poprej. „Kdo je ona, ki pride kakor vzhajoča zarja?“ (Vis. p. 6, 9.) Mnogo kristjanov je, ki se bojujejo z Bogom, ki se ustavljajo njegovim milostim. Mnogo kristjanov je, ki se boré s svojim angelom varihom, čegar opominom niso poslušni. Mnogo kristjanov je, ki se boré s satanom, a tako slabo in nespretno, da jim skušnjavec vedno bolj jemlje močnodušnost. Toda, ko jim na pomoč „pride kakor vzhajoča zarja“ Devica Marija ter kot njihova besednica izpregovori odločivno besedo zanje, tedaj je boja konec in mir božji se naseli v njih srce.

Star vojak, ki je že dolgo časa opuščal vse verske dolžnosti, zboli za smrt. Pa tudi sedaj se ne pokaže na njem, da bi se kaj menil za sv. vero, sv. zakramentov noče prejeti. Njegov dušni pastir, ves goreč za rešitev te duše, poskrbi, da poskusijo s svetinjico Matere božje, če bi jo vojak hotel sprejeti. In glejte, česar se sramuje tu pa tam kak mladenič v zdravih dneh, vojak rad sprejme ter si obesi svetinjico Matere božje okoli vratu. Drugi dan ga obišče župnik ter mu reče: „Častitam vam, da nosite na svojem vratu ono znamenje, ki kaže, kako zelo zaupate na usmiljenje božje Matere. To je znamenje, da ste med izvoljenimi. Nebeška gospa je pribežališče grešnikov, naša srednica in naša besednica. Ali bi ne hoteli poljubiti njene svetinjice?“ Vojak to stori brez odloga. V tem trenutku je njegovo srce spreobrnjeno. Zjoka se, prime duhovnika za roko in prosi, da ga spove. Malo dni še živi, pa preživi jih tako spokojno, da je vsem, ki ga vidijo, v posebno spodbudo. Umrli je držeč v roki svetinjico, po kateri se je spreobrnili.

Tako izvršuje Marija svoj visoki poklic dan na dan. Kajne, kako resnične so besede Marijine v današnjem berilu: „Kdor mené najde, najde življenje, in prejme zveličanje od Gospoda.“ Amen.

Val. Bernik.

2. Marija — meglica.

Vvod: III. Kralj. 18, in Iz. 11, 1.

Predragi! ali razumete to zgodbo starega veka današnji praznik? Dežela v kateri tri leta in šest mescev ni dežilo, je naša zemlja, je svet, od katerega se je Bog obrnil in ni rosila milost božja na njega. Prerok Elija, ki je molil za dež, je človeški rod, ki je vzdihoval po Zveličarju; morje, ki ga je hodil mladenič gledat, je morje božjega usmiljenja, ker samo iz usmiljenja nas je Bog odrešil; in majhna meglica, ki se je vzdigala, je Marija prečista Devica, ker nam je rodila Jezusa Sina božjega; ona je megla, ki nam je rosila Pravičnega. Danes je ravno tisti veseli dan, ko se je rodila ta meglica — Marija. Veselimo se... (introit.)

1. Marija je majhna meglica. Poglejmo, kdo je bila Marija? Bila je uboga devica v Nazaretu, nikdo je ni poznal: bila je tiha in skrita. Ko je Jezus učil in čudeže delal, so pač Judje rekli: „Ali ni to sin Jožefov?“, toda za Marijo, njegovo mater, se ni nikdo zmenil.

*In kakor bi se ogledal semintje, glej, je nebo otemnelo in oblak in veter in velik dež se je napravil. Iz meglice je postal oblak, ki je zagrnil nebo. Ravnoisto se je zgodilo z Marijo. Kakor bi se semintje ogledal — in Marija je postala velika gospa, njeno čast prepevajo vsi narodi: „Odslej me bodo blagrovale vsi narodi.“ Koliko veselih pesmi se je že zapelo tudi po slovenski zemlji! Sv. Duh sam se čudi: *Kakor cedra na Libanonu sem povišana in kakor cipresa na Sijonski gort. Visoko kakor palma v Kadesu sem vzrastla; kakor lepa oljka na polju in kakor javor pri vodi sem visoko vzrastla.* (Sir. 24.) In v nebesih, kolika je njena čast, ker je s solncem opasana, na glavi ima venec svetlih zvezd, in mesec je pod njenimi nogami!*

Dragi kristjani! Ali tudi mi v dobrem tako napredujemo? Ali tudi mi tako naglo proti nebesom rastemo? Nebesa so visoko, zato je treba hiteti tje, da jih ne zamudimo. Očak Jakob je videl lestvico, ki je stala na zemlji in segala do nebes, in ob koncu je videl Boga. Vsak mora po ti lestvici višjeinviše, od stopinje do stopinje, od klina do klina. Tako pa ne ravnajo kristjani, ki se od ene spovedi do druge poboljšajo, kateri pa po spovedi zopet v stari greh padajo, in so sicer stopili na prvi klin, potem pa so padli nazaj na zemljo v grešni prah. Vprašam vašo zdravo

pamet, ali more tak človek kdaj do Boga. Očeta priti? Oh kristjani, bodimo vendar goreči za svoje zveličanje! Ne živimo tako v en dan kakor drugi, da nas ne zadene strašna beseda božja: „O da bi bil topel . . .!“ Sejajte, sejajte dobro seme, *kar človek seje, to bode žel; kdor tedaj seje v mesu, bo v mesu tudi žel pogubljenje, kdor pa seje v duhu, bo v duhu žel večno življenje* (Gal. 6, 8.). Veste, nedolžni so kakor angelci, ki se hitro vzdigajo proti nebesom. Kdor jim pa pristriže perutnice, to je grda nečistost — kakor vesela ptica pade v blato, če ji peruti pristrižeš. To je tisti greh, ki vas ne pusti gor. „Med sto ljudmi, ki se pogubijo, jih je 99, ki zavoljo nečistosti pridejo v pekel,“ veli sveti Alfonz. *Kdor seje v mesu . . . Nič nečistega ne pojde v nebeško kraljestvo. — Kateri so čistega srca, bodo Boga gledali.* In če vas besede ne ganejo, naj vas lepi zgled za seboj potegne! Zakaj Marijo radi imate? Ker je *vsa lepa in ni madeža na nji.* O kolikokrat zapojete: *Lepa si lepa, roža Marija.* Pa kdo more vesel peti, če bi moral zapeti: „Črna si črna, duša ti moja!“ Sv. Avguštín je dostikrat slišal besedo božjo iz ust sv. škofa Ambrozija, a grešne vezi so ga imele pretrdno zvezanega. Ko je pa modrijan Viktorin prestopil v cerkev, je rekel Avguštín: „Kaj se godi? Kaj slišimo? Neučeni potegujejo nebesa nase, mi mrzli učenjaki se valjamo v mesu in krvi. Kako dolgo bom govoril: jutri, jutri! Zakaj ne precej? zakaj bi takoj konca ne storil svoji nesramnosti?“ — Predragi, danes storite obljubo, danes se skesajte, denite prstan zvestobe na prst Marijin! Sejajte v duhu! Še ste mladi, še je rosa mladosti na vaših licih; koliko še lahko nasejete, in potem boste veseli našli lepo žetev, kakor je ženkinja vesela, če stopi na ogòn in ji zlato klasje rumene pšenice prikimava. Jezus je rastel ne samo po starosti, ampak tudi po modrosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh. Vprašam, ali ni to veselo, če so mladi ljudje pridni!? Če pa je iz fanta postal fantalin, in iz dekleta nemarnjača, je to žalostno! Poglejte starega očeta, ki si briše solze s svojo žuljavo roko z obraza zaradi takega otroka; prašajte staro mater, že vklenjeno, kako ji curkama tečejo solze po licu!

2. Mladenič je hodil sedemkrat v meglico gledat. Krščanski mladeniči in dekleta, ali se tudi vi tolikokrat na Marijo obračate? Ko bi tolikokrat na Marijo pogledali, koliko lepega bi se naučili! Naučili bi se pač pohlevnosti in ponižnosti od Marije. Gizdost in ošabnost, to je ravno pri mladini košata

mati pregreh. Če oče kupijo vrlemu sinu lepo suknjo, in mati pošteni hčerki pisan robec, to je prav; saj je tudi Jakob svojemu Jožefu dal pisano suknjo, in Marija je svojemu preljubemu Sinu sama natkala suknjo tako, da je bila iz cela in brez živa. Pa vse je na tem, s kakim namenom človek to nosi. Če si zatakne dekle šopek na prsi, kadar v cerkev gre, in jo te cvetlice opominjajo, kako bi morale v srcu lepe čednosti cveteti, je to prav; če pa ga nosi zategavoljo, da bi bila bolj na oči, je to gizdost in greh. Ali če fant dene šopek za klobuk, in ga to spominja na modrost, da bi njegova glava modra in poštena bila, je to prav; če pa samo za oči, je to gizdost in nespamet. *Oblecite našega Gospoda Jezusa Kristusa!* Kolikokrat se oblačite, oblecite se tako, da bi si s tisto obleko tudi pred Jezusa upali stopiti!

Ko bi gledali pogosto na Marijo, bi se naučili biti lepo udani in zbrani v duhu z Bogom. O ne segajte po posvetnem veselju! (Zgodba o Marjetici, ki je kresnico vlovila. Slomšek. Zbr. sp., II., str. 27.)

3. Iz meglice je postal oblak, ki je dal obilo dežja.

Marija je tisti oblak, iz katerega rosijo vse milosti. O kako je polna milosti. Angel sam se ji je čudil, rekši: „Milosti polna.“ — Vi ste danes vsi dejali prstan zvestobe na Marijino roko. Dobro! Sedaj pa prosite Marijo milosti, da vas obvaruje znanprej greha. O greh, greh — strašno zlo! Vzemite mero in zmerite prostor med angeli in hudiči v peklu! To je storil greh! Prižgite luč, in iščite paradiž! Greh ga je izbrisal iz zemlje! Ni tako grenkega keliha kakor smrt; greh ga nam je napolnil!

„Pridite sem k meni vsi, kateri me poželite in nasitite se mojega sadu!“ Poskusite vendar enkrat njenega presvetega sadu, Jezusa Kristusa, poskusite, kako sladek je Jezus, in ne boste grešili več vekomaj!

Če ste v nevarnosti, ali živite v grešni priložnosti, prosite Marijo, da vas je reši! Faraonova hči je Mojzesa rešila in ga za svojega otroka sprejela. O Marija, potegni vse iz grešnih priložnosti, da bodo zopet tvoji otroci! Marija je oblak poln dežja. Ne hodite, ne vlačite se kakor oblaki, ki nimajo dežja.

Naj bode zadosti. Danes je Marijin rojstni dan. *Katera je je tista, ki izhaja hot jutrajšnja zarja, lepa kakor luna, izvoljena kakor solnce?* To je ravno Marija. Kaj ji bomo dali za god?

Podarite ji svoja nedolžna srca! Če pa so grešna, naj se danes začnejo svetiti v pokori. Skesanega srca pa Jezus ne more zavreči in Marija tudi ne. Zdaj pri sv. maši to storite! Kadar se rodijo kraljeve hčeri, se zakurijo veliki kresi. Marija je kraljeva hči. O ko bi jaz mogel v vaših srcih užgati kres, kres ljubezni do Marije! Amen.

† Dr. I. Križanič, na Humu pri Ormožu 1882. — Priobčil Fr. Stuhec.

Štirinajsta nedelja po binkoštih.

(Praznik Marijinega imena.)

1. Pomen besedi: „Gospod je s teboj“.

„Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj“.

Milosti polno imenujemo kristjani prečisto Devico Marijo. Res, brezmejna so duhovna bogastva, s katerimi je vsega-mogočni Bog oblagodaryl božjo mater. Kdo je njej enak, ki presega po svojih milostih vsa vstvarjena bitja v nebesih in na zemlji? In ko vprašamo po vzroku, odkod to Marijino bogastvo, odgovarja nam nadangel Gabriel, da je Marija zato tako milosti polna, ker je Gospod bil z njo: Češčena, milosti polna, *Gospod je s teboj*.

Kratek je ta odgovor, navidezno lahko umljiv: navidezno, pravim, v resnici pa obsega pozdrav: *Gospod je s teboj* globokost in visokost vzvišenih misli, ki pravzaprav presegajo naš razum in jih bomo prav in po vsem obsegu razumeli šele v večnosti, ako bomo vredni, stati ob prestolu Marijine slave po smrti.

Le v kolikor nam je po slabem našem umu mogoče razumeti jih, hočemo danes v praznik Marijinega imena jih premisliti.

I. Bog je neskončno bitje, ki ni vezano na kraj in čas, ki vse obsega, vse prešinja, vse napolnuje. Bog obsega, prešinja, napolnuje vsa bitja in kot tak je Bog z nami in je bil tudi z Marijo.

Bog je stvarnik vseh reči, ki vse vodi in vzdržuje, za vse skrbi. Bog je torej kot tak po svoji vsegamogočnosti, modrosti

in ljubezni z vsemi stvarmi v naravnem življenju, torej tudi z nami in je bil tudi z Marijo.

Tudi v nadnaravnem življenju je Bog tisti, ki razsvetljuje človeku razum, in mu nagiblje voljo k dobremu, Bog je z nami kot naš razsvitljevalec in vodnik, kakor je bil tudi z Marijo v istem smislu.

Bog stanuje v nas po posvečujoči svoji milosti, Bog je bil s pravičnimi vseh časov, Bog je bil njihov posvečevalec, torej tudi Marijin.

Bog se združuje v Najsvetejšem zakramentu na skrivnosten način s človekom, duša in telo Sinu božjega se kar najtesneje spojata v svetem obhajilu z dušo in telesom kristjana tako da more človek res reči s sv. Pavlom: „Živim, toda ne jaz, ampak Kristus živi v meni.“ (Gal. 2. 20.)

Na ta zakramentalni način je bil Bog tudi z Marijo po Kristusovem vnebohodu.

Glejte, to so ti različni načini naravne in čeznaravne zveze Boga s človekom. V vseh teh načinih je bil Bog tudi z Marijo; in dasiravno je bila ta njegova naravna in čeznaravna zveza z Marijo veliko popolniša, kakor z drugimi stvarmi, vendar bi ne bila še najpopolniša, ker vkljub temu omejena v okvir naravnega in čeznaravnega vstvarjenega bivanja. Nadangela Gabriela besedam „Gospod s teboj“ pomen bi bil v tem smislu preozek. O Marija, milosti polna, pošlji nam žarek iz čudovitega tvojega solnca spoznanja in gledanja božjega, da bomo mogli globokeje seči v neizcrpno zakladnico tvojih odlikovanj!

II. Preslabo merilo je primerjanje Marije in njenih prednosti z drugimi stvarmi, nedopovedljivo nizko so pod njo vse stvari, torej res merilo, ki se njej ne prilega.

Toda, kje naj iščemo boljšega, ko smo omejeni na ta nepopolni svet. Da, ako sežemo tudi nad svet, tje v nebo, med svetnike božje, tudi tu ne najdemo merila za njeno svetost in odliko. Tudi svetniki so bili bitja, s katerimi Bog ni bil ves čas njihovega bivanja združen na čeznatorni način, po posvečujoči božji milosti. Tudi oni so bili če ne drugače vsaj vsled izvirnega greha nekaj časa gnjusoba v božjih očeh.

Marija pa je bila od prvega trenutka svojega bivanja na zemlji brez vsega madeža, tako da res njen prvi trenotek presega bogastvo zadnjega trenutka svetosti in zasluženja polnega živ-

ljenje vseh svetnikov. Glejte to bogastvo božjih milosti v Mariji označuje Gabrielova beseda: „Gospod s teboj.“

Toda še več.

Po nauku svetih cerkvenih učnikov si je Bog Oče izbral Marijo izmed vseh Evinih hčerâ kot svojo prvorojenko. Sveta Devica je z Bogom Očetom v duhovnem smislu v tisti zvezi, v kateri je katerakoli hči s svojim telesnim očetom. Sv. Anton pravi: „Ona je najpopolnša podoba božja, vpodobljena od Boga samega z največo umetnostjo in posebno skrbjo.“ Na Marijo obrača sv. Cerkev besede iz knjige modrosti: „Iz ust Najvišjega sem izšla!“ (Eccli. 24, 5.)

Z Bogom sv. Duhom je bila Marija v duhovni zvezi ljubezni kot nevesta s svojim ženinom. Saj ji je nadangel Gabriel rekel: „Sv. Duh bo prišel nad tebe, in moč Najvišjega te bo obsenčila.“ (Luk. 1, 35.)

Z Bogom svojim Sinom je bila Marija v zvezi, kakor more le mati biti v zvezi s svojim detetom. Včlovečeni božji Sin je bil namreč kri od njene krvi, meso od njenega mesa, kost od njene kosti. Marija je bila živemu Bogu vse, kar je mati svojemu Sinu in živi Bog, njen Sin, je bil Mariji, kar more sin biti svoji materi. Marija je z Bogom v zvezi kakor more biti le božja mati.

Te skrivnosti jasno razložiti ne more jezik človekov, da celo ne razumeti angelski razum. Prav ima sv. Avguštin (Sup. Magnificat), ko pravi: „Upam se trditi, da si celo Marija ni mogla razložiti, kaj je prejela.“ In sv. Peter Damijan piše: „Medtem ko je Bog zvezan z drugimi bitji na trojen način (namreč po naravi kot Stvarnik, po milosti in slavi kot posvečevalec), je z Marijo zvezan še na četrti način, namreč po enakosti, ker je isto, kar ona (namreč človek).

Trenotek, ko je Sin božji po Mariji človek postal, je začetek skrivnosti, ene večje kot druge v Marijinem življenju. V velikem začudenju je sv. Anzelm vzkliknil: „Ničesar ni, o gospa, ki bi bilo tebi enako ali s teboj primerljivo: zakaj vse, kar biva, je ali nad teboj, ali pod teboj: Kar je nad teboj, je edino le Bog, kar pa je pod teboj, je vse, kar ni Bog!“

In Albert Veliki pravi: „Presveta Devica ni mogla tesneje biti zvezana z Bogom, razen, ako bi bila sama Bog postala.“ Glejte čudovito zvezo Marije z Bogom! Glejte globokost pomena besedi: „Gospod je s teboj!“

In da bi častljivost Marije označila svojim otrokom in jo dostojno poslavila, izkazuje sv. Cerkev tej božji materi češčenje, ki je sicer bistveno različno od božjega češčenja, ker Marije ne molimo, ki pa daleč presega češčenje angelov in svetnikov.

Češčenje Marijinega Srca n. pr. stavi sv. Cerkev vsporedno z božjim Srcem Jezusovim. Seveda medtem ko Jezusovo Srce molimo, Marijino Srce samo častimo kot sedež njene ljubezni do Boga in do bližnjega. Vendar je že to vsporedno češčenje Srca Marijinega z Jezusovim dokaz, kako daleč presega Marijina slava slavo kateregakoli svetnika.

Po pravici je tedaj mogel vzkliniti sv. Peter Damijan: „Obmolkni in stresi se vsaka stvar, in komaj se upaj oči povzdigniti proti neizmerljivosti tolike slave!“

III. Medtem ko naša nebeška mati kraljuje v tako neizmerni visokosti, kje in kako globoko smo minjeni otroci?

Ali je Bog tudi z nami, ne sicer kakor je bil z Marijo, ampak saj v smislu, kakor je s pravičnimi kristjani?

O kaj je človek brez Boga? Ljubi kristjan! Ves si od Boga in za Boga vstvarjen: tvoje srce ne najde miru in pokoja, razen v Bogu. Ako si Boga zgubil, si vse, si samega sebe zgubil. Oh! ako te nevera ali greh ločita od Boga, tedaj si otrok, sirota brez očeta, oropan pravice do dedščine po očetu, pravice do nebes.

Ako te nevera ali greh ločita od Boga, tedaj si ubog grešnik brez Odrešenika, suženj satanov, plen hudičev; tedaj je zate zastonj tekla odrešilna kri Jezusova, tedaj je Bog Sin zate zastonj prestal smrt na križu.

Ako te nevera ali greh ločita od Boga, tedaj si nehal biti tempelj sv. Duha, tedaj si gnjil ud na skrivnostnem telesu svete Cerkve, suha veja na njenem deblu, ki bo odrezana, odsekana in proč vržena.

Ako te nevera ali greh loči od troedinega Boga, tedaj tudi Marije ne moreš imenovati svoje matere. In otrok, ki si je za pravil s hudobijami in nehvaležnostjo materino ljubezen, ni li tak otrok vsega milovanja vreden?

Zemeljska mati bi po pravici zavrgla takega otroka, ki bi ne nehal žaliti svojega očeta, nemir delati v družini; po pravici bi ga mogla zavreči in mu odtegniti svojo ljubezen.

Toda ali ne vidimo, kako zemeljska mati z vsemi nitmi svojega srca visi tudi na nepridnem svojem otroku, hoteč z

ljubeznijo pridobiti ga zopet za lepo življenje? O Mariji, naši najboljši materi, naj bi pa mislili, da manj ljubi svojega duhovnega sina, ali svojo duhovno hčer, ki ju nevera ali greh sicer loči od troedinega Boga, ki pa ju Marija vkljub temu ima za svoja otroka in ju hoče v ljubezni zopet pridobiti za Boga?

O Marija! Gospod je s teboj: ta Gospod je bil tvoj otrok, pa tudi mi smo tvoji otroci: s sv. Bernardom kličemo v imenu vseh teh nesrečnih od Boga ločenih k tebi:

„Mati Boga in človeka, mati Sodnika in obsojenca, mati kralja in nepokornega podložnika, za te, ki si mati obeh, se ne spodobi, da bi trpela neslogo med njima. S sv. Cerkvijo ti kličemo: „Naša gospa, naša srednica naša besednica, spravi nas s svojim Sinom, priporoči nas svojemu Sinu, izroči nas svojemu Sinu. Združi nas vse z njim, ki smo tvoji otroci, četudi nevredni.“ — Češčena Marija, milosti polna, Gospod je s teboj! Amen.

P. J. K.

2. Marija jutranja zvezda.

In Devici je bilo ime Marija.

Luk 1, 28.

V torek smo obhajali rojstni dan Marije Device, danes pa obhajamo praznik njenega presv. imena. Da spoznamo, kako imenitno je presveto ime Marija, pogledjmo na njegove tri lastnosti, namreč na njegovo svetost, njegovo sladkost in njegovo visokost. Sveto je to ime, ker ni prišlo od kake stvari, ampak od Boga samega. Sv. Liguori pravi: „Ime Marija je prišlo iz nebes in je bilo Materi božji dano na božje povelje.“ Sladko je to ime, ker goreči Marijini služabniki najdejo pri njem tako veselje in okus, kakor ga je našel sv. Bernard v sladkem Jezusovem imenu. Visoko je to ime, ker so po nauku sv. cerkvenih učencov vse lepe lastnosti in prednosti božje Matere v njem zapopadene. Po navadnem razlaganju pa to ime toliko pomeni, kakor „Gospa“, „bridkost morja“ in „zvezda“. In res vse te tri lastnosti se kaj lepo strinjajo v božji Materi: „Gospa“ je Marija, ker je kraljica nebes in zemlje, in ker moramo na voljo svoje nebeške Gospe tako gledati in jo zvesto spolnovati, „kakor, po besedah sv. pisma, deklina oči gledajo na roke svoje gospodinje.“ (Ps. 122.) „Bridkost morja“ je Marija pa zato, ker je sedmeri meč bolečin presunil njeno materino srce. „Zvezda“ je Marija, ker je zvezdi po-

dobna, in sicer jutranja, morska in večerna zvezda. Naj vam danes le samo o tretjem pomenu Marijinega imena govorim, in vam razložim, kako lepo in po pravici pomeni ime Marija toliko kakor zvezda, in sicer „jutranja zvezda“. — Ti pa, o Marija, premila jutranja zvezda! sprosi nam le en žarek božje milosti, da tvojo vrednost čedalje bolj spoznamo, in te zvestejši posnemamo!

Jezus Kristus se pri svetih prerokih imenuje solnce pravice, ker on kakor solnce s svojim svetim naukom in zgledom razsvetljuje ves svet, in kakor solnce s svojimi gorkimi žarki, tako tudi on s svojo milostjo poživlja vsa srca, jih ogreva in dela rodovitna za vsa dobra dela, ako le njegovo milost sprejmejo in z njo sodelujejo. — Preden pa solnce s svojimi svetlimi in vse poživljajočimi žarki vzhaja na nebu, se prikaže o jutranjem mraku na nebu prelepa, svetla zvezda, ki napoveduje bližnje solnce, in ga potem spremlja v njegovem teku. Ta zvezda se imenuje jutranja zvezda ali zgodnja danica, in je prav lepa podoba deviške Matere božje Marije, ker je s svojim prihodom na svet v črno noč neverstva in zmot in vsakršnih pregreh vtopljenemu človeškemu rodu napovedovala premilo in sladko luč našega Odrešenika. Kar sv. pismo pravi o kraljici Esteri, da se je v njej Judom prikazala nova luč in čast in veselje, to se more z veliko večjo pravico reči o Mariji. Božje prekletstvo, ki so ga naši prvi starši s strahom in trepetom zaslišali v raju, je ležalo kakor temna noč na vesoljnem človeškem rodu, le od časa do časa so prejemale ljudje glas prerokov, ki so jim napovedovali prihod Odrešenikov, in mnogo stoletij so morali čakati na njegov prihod.

Zdaj pa se prikaže Marija na svet, nebesa in zemlja so se zavoljo nje razveselile; kajti, ko je angelu rekla: „Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi,“ je Bog — tako si lahko mislimo, drugič rekel: „Naj bo luč!“ In bila je luč, kmalu potem se je prikazalo nebeško solnce, Jezus Kristus, ki je s svojim nebeškim naukom in zgledom razsvetljeval svet, in mnogi, premnogi so to luč Kristusove vere sprejeli, po naukah svete vere zvesto živeli in so dosegli večno zveličanje.

In kakor nekdaj, tako se godi še zdaj in vedno. Kakor hitro se v kakem človeškem, če tudi pregrešnem srcu zbudi prava pobožnost do Marije, vzhaja v takem srcu jutranja zvezda milosti božje, sčasoma se umakne iz srca noč greha, in približa

se Kristus, ki z žarki svoje nebeške luči razsvetljuje srce, da spozna svoj nesrečen stan, v katerega je človeka zapeljal greh, potem pride kes, pokora, izpreobrnjenje, in človek, kakor iz smrtnega spanja prebujen prične novo življenje; in kakor gorki solnčni žarki povzročè, da cvetlice in drevesa iz zemlje rastejo in obrodijo sad, tako tudi človek s pomočjo milosti božje pri naša cvetje in sad prelepih čednosti in dobrih del; on postane ponižen, čist, trezen, potrpežljiv i. t. d. in ljubi Boga in svojega bližnjega, rad moli, se zatajuje, deli miloščino i. t. d. Vse to se zgodi, ako se v človeškem, če tudi pregrešnem srcu oživi prava pobožnost do Marije, jutranje zvezde. To nam lepo kaže zgled sv. Andreja Korzinskega.

Za sv. Andreja Korzinskega, škofa iz Fizezoli, je bila Marija svetla jutranja zvezda. Še preden je bil rojen, ga je njegova pobožna mati darovala presveti božji Porodnici. V noči pred njegovim rojstvom se je njegovi materi sanjalo, kakor da bi bila rodila volka, ki je potem v cerkev Karmeličanov dirjal, in se je tam izpremenil v jagnje. Teh sanj se je mati zelo ustrašila, in se je na vso moč trudila svojega otroka po krščansko izrediti. Vendar ko je Andrej odrasel, je zašel v slabe tovarišije, se vdal razuzdanemu življenju in se je do svojih staršev trdovratno in sirovo obnašal, tako da so le-ti skoraj obupali nad njegovim izpreobrnjenjem. Njegova mati pa srčnosti le ni izgubila, spominjala se je svojih sanj, in se zaradi tega neprenehoma obračala k Mariji Materi božji za rešenje svojega sina. Ko je hotel tedaj Andrej nekega dne zopet po svojih grešnih potih, in se je svoji materi, ko ga je zato svarila, trdo odgovarjal, se je mati bridko zjokala in mu vsa ginjena rekla: „Da, moj sin, ti si tisti volk, ki sem ga v sanjah videla.“ Pri teh besedah je bil Andrej nekoliko osupnjen ter je vprašal: „Kaj pravite mati! sem mar jaz volk?“ Zdaj mu je mati, Peregrina po imenu, povedala svoje nekdane sanje in mu je tudi razodela, da ga je že pred rojstvom darovala ter posvetila prečisti Devici Mariji. V tem trenutku je padel žarek jutranje zvezde Marije v srce lahkomišljenega mladeniča Andreja. Tisto noč ni mogel nič spati; misel, da je on Marijina lastnina, ker je njej darovan in posvečen, mu ni pustila oči zapreti. „O deviška Mati Marija! je večkrat izdihnil, ker sem tvoj služabnik, hočem tudi neprenehoma tebi služiti. Edino le za to milost te prosim, da mi izprosiš odpuščanje grehov.“ Kakor hitro je dan napočil, se je podal v cerkev menihov Karmeličanov, tam je pokleknil pred podobo naše ljube Gospe in se ji je daroval kot volk, ki nič bolj ne želi, kakor to, da bi se v jagnje izpremenil. In to prošnjo je ponavljal tolikrat in tako prisrčno, da je bil uslišan. In da je prečisti Devici Mariji tudi zanaprej zvesto služil, je stopil kot šestnajstletni mladenič v samostan in tam je on s svetim živ-

ljenjem potrdil sanje svoje matere. Postal je ves krotak, moder in čist kot jagnje, pozneje je postal škof v mestu Fijezoli, in je umrl kot svetnik. Sv. Cerkev obhaja njegov praznik dne 4. februarja.

Ljubi kristjani, spoznajte iz te resnične prigodbe, kako dobro in zveličansko je za človeka, zlasti za grešnega človeka, če mu začne vzhajati jutranja zvezda Marija, t. j. če začne pristrčno Marijo klicati in Marijo častiti. Oh, koliko jih je, ki so eni ali drugi pregrehi, pijančevanju, nečistosti, preklinjevanju, ali celo več pregreham vdani; zdihujejo morda že več časa pod težo svojih grehov, nimajo nobenega miru v srcu, in strah in groza jih obide, ako mislijo na smrt, sodbo in večnost; mislijo celo, da se ne morejo poboljšati. Pa kaj je vzrok, da se res ne poboljšajo? Vzrok je ta, da Marije ne častijo, in je nič ne prosijo za milost izpreobrnjenja. Oh, zatoorej opominjam in prosim vse grešnike in grešnice, ki zdihujejo pod težo svojih grehov, obrnite se zaupljivo k Mariji, in prosite jo pomoči, da bi mogli že enkrat zapustiti tisti greh, ali vse tiste grehe, zavaljo katerih imate po pravici tako težko vest. Prosite jo, da vam zadobi pri Bogu milost resničnega izpreobrnjenja, pravega kesanja in stanovitnega poboljšanja, kakor je zadobila sv. Andreju Korzinskemu. Tako se bo tudi vam Marija prikazala, kakor milo prijazna jutranja zvezda, noč pregreh in hudobij bo potem za vas prešla, in napočil bo za vas prelep jasen dan bolj krščanskega življenja, da boste mogli imeti upanje tudi srečne smrti po milosti našega Gospoda Jezusa Kristusa in po priprošnji preblažene Device Marije. Amen. † J. Kerčon.

Petnajsta nedelja po binkošti.

Setev in žetev.

Kar človek seje, to bo tudi žel.
Gal. 6, 8.

Kakor Gospod Jezus Kristus pogostokrat, tako je tudi njegov apostol v današnjem listu vzel primero iz vsakdanjega življenja Galačanov, kamor je bil namenjen ta list. Sv. Pavel v njem piše: „Kar človek seje, to bo tudi žel. Kdor seje tedaj v svojem mesu, bo od mesa tudi žel pogubljenje; kdor pa seje v Duhu, bo od Duha žel večno življenje.“ Apostol hoče reči: Kar poljedelec seje, to tudi žanje. Enako bo tisti, kdor streže svoji poželjivosti, nečistim željam, nezmernosti, maščevalni jezi, lenobi, tudi žel sad

tega, namreč dušno smrt in večno pogubljenje; kdor pa, po Duhu božjem gnan, živi po zapovedih Duha, t. j. kdor se trudi za čisto, zmerno, krotko, delavno življenje, deležen bo večnega zveličanja.

To misel, kakšno podobo ima setev in žetev za naše duhovno življenje, hočem vam tudi jaz sedaj le nekoliko bolj razviti.

Odprimo v svoj namen sv. pismo, pogledjmo v naravo in opazujmo človeško življenje.

A. Naš Zveličar je posebno rad kazal v prilikah na sejavca, da bi na njem pojasnil bistvo nebeškega kraljestva. Znano vam je prilika, ki se začneja z besedami: „Sejavec je šel sejati svoje seme; in ko je sejal, ga je nekaj padlo poleg pota, in je bilo pohojeno, in ptice neba so ga pozobale. In drugo je padlo na skalo, ... in drugo je padlo med trnje, ... in drugo je padlo v dobro zemljo; in je rastle in storilo stoteren sad.“ (Luk. 8, 5. 11.) Povedal je še drugo priliko: „Nebeško kraljestvo je podobno človeku, kateri je dobro seme vsejal na svojo njivo. Kadar so pa ljudje spali, je prišel njegov sovražnik, in je pri-sejal ljuljke med pšenico. Hlapci so, še preden je vse dozorelo, hoteli ljuljiko z njive potrebiti, toda Gospod je rekel: „Pustite oboje rasti do žetve, in ob času žetve porečem ženjem: Poberite prvič ljuljiko, in jo povežite v snopke, da se sežge, pšenico pa spravite v mojo žitnico.“ (Mat. 13, 24. ss.) Nato pa je božji Učenik uvrstil tretjo priliko rekoč: „Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zrnu, katero je človek vzel in vsejal na svojo njivo. To je sicer najmanjše izmed vseh semen; kadar pa zraste, je večje, kakor vsa zelišča.“ (Mat. 13, 31 ss.)

1. Sejavec je v duhovnem pomenu vsak človek in celo njegovo življenje je čas setve. Zato, kristjan moj, ne zamudi nobene priložnosti, da bi ne sejal dobrega, slabo, plevel, pa zatiral. Vsi dnevi našega življenja naj nam bodo dnevi pridne setve, ob katerih imamo uporabljati ves čas tako, da sejemo le dobro seme in se na vso moč varujemo sejati slabo, malopridno, pohujšljivo seme. Njiva, kjer sejemo, je poklic in stan, v katerega nas je postavila božja previdnost.

Pač pa ni treba šele dokazovati, da je vse na tem ležeče, kakšno seme se vseje, ker veste, da se po semenu ravna tudi žetev. Če ob vsaki dani ti priložnosti seješ dobro seme,

žel boš dober sad; zakaj, pšenica ostane pšenica in plevel ostane plevel. Prerok Ozej nam v tem oziru kliče takole: „Sejte si pravičnost, in žanjite milost, preoravajte si novino, čas pa je iskati Gospoda, dokler ne pride, kateri vas bo učil pravico. Orali ste hudobijo, pregrehe ste želi, sad laži ste jedli.“ (10, 12, 13.) Prerok govori torej tako, kakor sv. apostol v današnjem berilu: „Nikdar se ne motite; Bog se ne pusti zasmehovati. Zakaj, kar človek seje, to bo tudi žel. Dobro pa delajmo, in se nikar ne utrudimo, ker ob svojem času bomo želi, ako se ne utrudimo.“

2. Seme vsejano pa ne bo poglalo ter prineslo sadu brez božjega blagoslova. Milost od zgoraj in naše skrbno delovanje, oboje skupno, to prinese sad. Sv. Pavel spet pravi: „Tedaj ni nič, kateri sadi, in nič, kateri priliva, ampak Bog je, kateri rast daje.“ (I. Kor. 3, 7.)

Janez, pobožen kmet, je živel veliko let v svoji vasi, ne da bi imel en sam žalosten dan ali eno samo nemirno noč. Z nobenim sosedom se ni nikoli prepiral, njegove njive so bile obdelane najskrbniše in žitnice so se mu vsako leto napolnile. Dva soseda ga poprosita, naj ju nauči, božji blagoslov tako si zaslužiti, kakor se opazuje na njem. Bogaboječji mož odvrne: Draga moja soseda, božji blagoslov je nad vse. Ako vama je všeč način, kako si ga skušam pridobivati, povem vama rad, ne da bi se s tem hvalil. — Ko so ležali moja dobra mati na smrtni postelji, pokličejo me k sebi ter mi reko: „Ljubi moj sin! Še nekaj bi ti prav rada položila na srce: Boj se Boga, ljubi ga in posvečuj njegove praznike, potem ti bo dobro na tem in onem svetu!“ To sem svoji materi na njeni smrtni postelji tudi obljubil in sem, hvala Bogu, tudi vedno spolnoval prav zvesto. Predvsem gledam, da nikoli ne opustim farne službe božje ne dopoldne, ne popoldne. Potem berem iz neke dobre knjige. Ko je to končano, grem na polje, pogledat posest, ki mi jo je dal Bog, ter se veselim njegove dobrotljivosti. Večkrat obiščem tudi kakega prijatelja ali kakega pomoči in tolažbe potrebnega reveža ali sploh skušam storiti kaj dobrega. Udeležujem se tudi v domačem kraju ali v kaki sosednji fari shodov in prireditvev raznih katoliških društev, ki mi kažejo, kakšen bodi katoliški mož tudi v javnem življenju n. pr. pri volitvah, v šolskih zadevah, oziroma časopisja itd. — Tega vrlega moža, krščanski možje in mladeniči, posnemajte tudi vi, in blagoslov božji vam je gotov!

3. Premišljujmo okoliščine setve in žetve dalje! Pri setvi je tudi na tem ležeče, ali se vseje veliko ali malo. Spet pravi sv. Pavel: „Kdor pičlo seje, bo tudi pičlo žel; in kdor seje v obilnosti, bo tudi v obilnosti žel.“ (II. Kor. 9, 6.) Če bi

kmetovalec le tupatam vrgel kako zrnce na njivo, prikazale bi se slednjič le posamezne bilke, in kaj pičila bi bila žetev. Tako je tudi pri človeku, ki bi se samo tupatam ravnal po kaki dobri misli, ki bi le samo včasih opravil kako kratko molitev, storil le malo dobrih del. Ob dnevu vesoljne žetve bi bili kaj pičili klasovi.

4. Četudi pa je celo naše življenje čas setve, vendar je v primeri z večnostjo neizrečeno kratek ta čas.

Slavni rimski vojskovodja Cezar je jokal na grobu kralja Aleksandra Velikega, ki je umrl l. 323. pred Kristusom v 33. letu svoje starosti. Jokal je zato, ker je v tem tako malem času ustanovil Aleksander svetovno kraljestvo, on sam pa tako malo storil slave vrednega.

Predragi v Gospodu! Pomislimo mi svoja leta! Nekateri jih imajo več, drugi manj kot 33. Poglavitno vprašanje pri tem pa je: Koliko smo v tem večjem ali manjšem času storili nebeške, večne slave vrednega? Morda smo storili prav malo iz zgolj ljubezni do Boga, prav malo iz čistega namena?

Ker čas setve ne traja dolgo, opominja nas sv. Pavel v današnjem listu: „Dokler imamo tedaj čas, storimo dobro vsem.“ In Efežanom piše: „Odkupljajte čas, ker so dnevi hudi.“ (5, 16.) Kaj bi bilo s taboj, kristjan, ko bi že danes, ko bi že jutri potekel čas tvoje setve? Kaj si vsejal dobrega za nebesa ti, ki živiš vedno v smrtnem grehu? Kaj si vsejal dobrega za nebesa ti, ki največ grehov storiš ravno ob dnevih Gospodovih? Dokler si mlad, odkupljaj čas, dokler si v spomladi svojega življenja, imaš najlepši čas setve. Dokler si močan in zdrav, imaš najugodniši čas setve. Dokler so vaši otroci še majhni, dokler jih imate še doma, odkupljajte čas, dragi starši, ker ta je najboljši čas setve s pravo krščansko vzgojo.

B. Prišel bo čas žetve. Jezus je zaklical nekikrat apostolom: „Povzdignite svoje oči, in pogledjte polje, da je že belo za žetev. In kdor žanje, prejme plačilo, in zbira sad v večno življenje, da se skupaj veselita, kateri seje, in kateri žanje.“ (Jan. 4, 35. 36.) V tem pomenu omenja žetve tudi že sv. pismo stare zaveze: „Kdor pravico seje, je njegovo plačilo gotovo, hoja za hudobnimi pa je smrt.“ (Preg. 11, 18, 19.) Psalmist pa pravi: „Kateri sejejo s solzami, žanjejo z veseljem.“ (125, 5.) Kar bomo vsejali, to nam ostane, nobeno zrnce se ne izgubi. Za vse dni, za vse ure, in trenutke sedanjega življenja bomo

želi, za vse misli, za vse želje, za vse besede in za vsa dejanja v tem življenju bomo želi. „Vsa časna dela,“ piše sv. Bernard, „se posejejo kakor semenska zrna za večnost.“

Dolgo časa, pravi sv. Gregorij, se pripravlja za žetev. Slednjič pride čas, in tedaj požanjejo s srpom bilke s klasovi in jih spravijo. To se zgodi takrat, ko Bog odžanje življenje pravičnega kristjana, dozorevšega za nebesa. Oj, ko bi bili pač zgolj pravični, toda tudi ljuljka, tudi hudobneži bodo pokošeni s smrtno koso, pa sežgani v večnem ognju. In ko napoči sodnji dan, tedaj „bo Sin človekov poslal svoje angele, in bodo pobrali iz njegovega kraljestva vse pohujšanje, in tiste, kateri delajo krivico: in jih bodo vrgli v peč ognja. Tam bo jok in škripanje z zobmi.“ (Mat. 13, 41. 42.)

C. Ko sem vam tako pojasnil, da je vse naše življenje setev za večnost in da žetve dan napoči ob naši smrti ter se dovrši ob sodnjem dnevu, omenim vam še nekega posebnega semena in posebne njive na zemlji.

Slišali ste v današnjem evangeliju, da so nesli mrliča, nesli mladeniča, venkaj iz mesta Najm na pokopališče. Dandanes je ondi cerkvena, z nizkim zidom zavarovana, kjer so bila ob Jezusovem času mestna vrata; tam je Jezus obudil edinega sina žalostne in zapuščene vdove. Ondotna vasica, lepo na hrib prislo-njena, se še dandanes imenuje Najm.

Pokopališče je božja njiva, kraj miru in pokoja. Na tej božji njivi so vsejana trupla človeška, da bi se po sodnjem dnevu, združena spet z dušo, svetila vekomaj v nebesih ali pa vekomaj trpela v peklu. Kakor je telo duši pomagalo poprej, da se zveliča ali pogubi, tako naj po božji pravici prejme plačilo ali kazen za vse veke.

Podobno kakor na njivah, se vzdiguje na pokopališču grob poleg groba, in vsako truplo je kakor semensko zrno, čakajoče vstajenja na angelsko trobento po besedah apostolovih: „Seje se v trohljivosti, vstalo bo v nestrohljivosti; seje se v nečasti, vstalo bo v časti; seje se v slabosti, vstalo bo v trdnosti, seje se živalsko telo, vstalo bo duhovno telo. Glejte, skrivnost vam povem: Vsi bomo sicer vstali, toda spremenjeni ne bomo vsi.“ (I. Kor 15, 42, 43, 44. 51.) Prežalosten in prestrašen je ta poslednji dostavek apostolov. Vstali bomo sicer vsi, toda častitljivo spremenjena ne bodo trupla vseh. Častitljivo spremenjena bodo trupla samo tistih, ki so dobro sejali v življenju. „In bodo

prišli, kateri so dobro delali, v vstajenje življenja, kateri so pa hudo delali, v vstajenje obsojenja," uči Jezus, večna resnica. (Jan. 5, 29.)

Kristjani! Vsakemu človeku je prirojeno, da hrepeni po sreči. Ker pa je na tem svetu popolna sreča nemogoča, stavi veren kristjan vse svoje upanje v večno srečo onstran groba, kjer se nadeja žeti toliko obilniše plačilo, kolikor obilniše je tu sejal dobra dela. Zatorej ponovim v sklepu besede apostolove iz današnjega berila: „Dobro pa delajmo, in se nikar ne utrudimo; ker ob svojem času bomo želi, ako se ne utrudimo. Dokler tedaj čas imamo, storimo dobro vsem, zlasti pa domačim po veri,“ ker Jezus pravi: „Pride noč, ko nihče ne more delati.“ (Jan. 9, 4.) Amen. *Val. Bernik.*

Šestnajsta nedelja po binkošti.

O poboljšanju na smrtni postelji.

In glej! neki vodeničen človek je bil pred njim. Luk. 14, 2.

Kakor druge evangelijske prilike, nam tudi današnji evangelijski dogodek razodeva usmiljeno Srce našega nebeškega Učenika. Nevarno bolnemu človeku hoče Zveličar takoj pomagati, čeprav ve, da se bodo nad tem spodtikovali farizeji. Kdo bi tudi ne imel usmiljenja z ubogim bolnikom? In če nima še iskrenega sočutja s tako nesrečnim človekom, naj se spomni na oni trenutek, ko se bo tudi o njem reklo: Bolan je, nevarno, za smrt je bolan! „Bolan je,“ tako bodo rekli ljudje enkrat o meni, „bolan je,“ „bolna je,“ tako bodo govorili enkrat o tebi, o nas vseh. Oj, da bi nas tedaj pač ne mučila še misel, kdaj se bomo spokorili, kdaj bomo obžalovali grehe. Da bi pač preje to storili. Potem bi bolezen ne bila tako huda, ali bolje, potem bi bila bolezen za nas največja sreča, bila bi bolezen in za njo smrt, kakor pravi sv. Krizostom, „le prehod v ljubi mir in konec zmešnjav in vseh skrbi življenja.“ Da pa se enkrat v milosti božji in ljubezni poslovimo s tega sveta, moramo se s pobožnim življenjem, ako pa smo padli v smrtni greh, s pravo pokoro pripraviti na smrt. Kdor, kar se žalibog tolikokrat zgodi, hoče šele na smrtni postelji se z Bogom spraviti, šele v zadnjih urah ne-

besa dobiti, ta igra silno nevarno igro in jo bo najbrže tudi zgubil in v tem zgubil tudi vse drugo, samega sebe. Danes bomo, predragi v Kristusu, premišljevali nekaj prav važnega in v sedanjih časih tudi silno potrebnega, namreč odgovoril vam bom na vprašanje; jeli mogoče, da bi se človek šele na smrtni postelji izpreobrnil. Odgovoriti moram: izpreobrnitev na smrtni postelji 1. se sicer utegne posrečiti, toda 2. največkrat se ponesreči in izpodleti.

1. V današnjih časih ni nič bolj pogostega kakor to, da se odlaga poboljšanje in spreobrnjenje na smrtno uro. Skrbi za življenje, še bolj pa grehi odvrčajo človeka, da vedno in vedno odrija spreobrnjenje in spoprijaznenje z Bogom. Da ima pri tem tudi satan, ta vedni sovražnik vsega dobrega, svojo moč, ni mi skoro treba praviti. Marsikdo si misli: „Ko bom čutil, da se mi bliža smrt, da mi udari kmalu zadnja ura, potem, da potem pa bom vso to stvar resno premislil in se resnično spokoril.“ Kaj pa naj mislimo o takem govorjenju? Kako naj sodimo o spreobrnitvi na smrtni postelji? Jaz pravim: Zna se posrečiti, pa se navadno ponesreči. Da se zna posrečiti, upamo lahko zaradi neskončnega usmiljenja božjega, katero ima Bog do grešnika, deloma pa tudi zaradi velike želje Boga samega, da bi se vsi ljudje zveličali.

1. a) Prvi vzrok, da se utegne spreobrnjenje na smrtni postelji posrečiti, je torej neskončno usmiljenje božje. Dokaz v to nam je sv. pismo, po katerem Bog grešniku obljubljuje odpuščenje. Po preroku Ezehielu (18. 21.) govori Gospod Bog: „Ako se brezbožnik spokori svojih grehov, katere je storil, živi naj in naj ne umrje. Vseh njegovih hudobij, katere je storil, nočem se več spominjati.“ In po Izaiju (1, 16.): „Spravite izpred mojih oči svoje hude misli in nehaite napačno delati; in ko bi bili vaši grehi kakor škrlat, postanejo naj beli kakor sneg, in ako so rdeči kakor baržun, postanejo naj beli kakor volna.“ S tem obljubi Bog grešniku, ki se skesa, odpuščenje, čeprav so njegovi grehi še tako veliki. Te besede veljajo za vse grešnike sploh, torej tudi za one, ki so na smrtni postelji, ako se v pravem času poboljšajo. — b) Dalje daje upanje grešniku na smrtni postelji izvanredna skrb, katero ima Bog za grešnika. Pоставil je namreč zakrament sv. pokore, da se grešnik bodisi zdrav ali bolan, čeprav je že na robu groba, v poslednjih

trenutkih ž njim spravi. Ta zakrament po besedah sv. Ambroža „raztrga vezi greha,“ in po besedah sv. Avgušтина „umazano dušo zopet osnaži.“ Katoliški duhovniki imajo namreč oblast, da grešniku odpustè grehe v imenu Boga samega; njim namreč veljajo besede Kristusove: „Katerim bote grehe odpustili, so jim odpušèeni, katerim jih bote zadržali, so jim zadržani,“ (Jan. 20. 22.) Da še več; sv. vera uči: ako kdo v smrtni nevarnosti ne more dobiti spovednika, zadostuje že, da grešnik obudi popolni nadnaravni kes in s tem so mu že grehi odpušèeni.

2. a) Iz vsega tega torej sklepamo, da se spreobrnitev na smrtni postelji zna posreèiti, posebno ako pomislimo, kako zelo želi Bog, da bi se vsi ljudje zveličali. Po Ezechielu govori Gospod: (33. 11.) „Kakor resnièno živim, nimam dopadenja nad smrtjo grešnika, temveè da se spokori in živi.“ In Kristus sam je rekel (Luk. 15. 7.): „V nebesih bo večje veselje nad enim grešnikom, ki se spokori, kakor nad 99 praviènimi, ki ne potrebujejo pokore.“ Poglejte torej neskonèno ljubezen božjo, kako hrepeni po zveličanju grešnikov! Bog noèe, da bi se kaka duša pogubila, vse želi v nebesa sprejeti. — b) In koliko je on zato storil. Sv. Janez je zapisal besede Kristusove (3. 16.): „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edino-rojenega Sina ne svet, da vsak, ki v njega veruje, se ne pogubi, temveè ima večno življenje.“ Torej nebeški Oèe je dal svojega ljubega Sina v najhujše ponižanje in trpljenje, v krvavo smrt za vse grešnike vkup in za vsakega posebej. Ako to pomislimo, res ne smemo več dvomiti, da nas Bog neizmerno ljubi; Kalvarija s križem, politim z Odrešenikovo krvjo, nam jasno prièa, „da nas Bog ni odloèil k jezi, temveè da zadobimo večno zveličanje.“ (1. Tes. 5, 9.) Kalvarija in krvavi križ na nji nam kažeta, kako nezmerno Bog koprne po našem zveličanju.

Iz vsega tega vidite, da se more kak grešnik na smrtni postelji spreobrniti; in res imamo tudi zgleda za to. Vsak duhovnik, ki je nekaj èasa v dušnem pastirstvu, skusi, da božje usmiljenje marsikoga doleti, da se reši marsikdo, ki je tako rekoè z eno nogo stal že v peklju. Tak zgled nam je desni razbojnik na križu, sv. Dizma. Ta je vse svoje življenje preživel v grehih, nakladal je zloèin na zloèin, in vendar je Gospod sprejel njegovo spreobrnjenje na križu v zadnjih trenutkih in mu rekel: „Resnièno ti povem, še danes boš z menoj v raj!“ Njegova duša je bila rešena in on, ropar in ubijalec, je prišel v nebesa.

Ko pa pravim, da se utegne ta ali oni na smrtni postelji res poboljšati, mislil si bo morda kdo: „Če je pa tako, potem bom pa tudi jaz to poskusil. Sedaj le veselo in svobodno živimo, kakor se nam zljubi, spokorili se bomo na smrtni postelji; saj Bog je dober in nam bo rad vse odpustil.“ Ne, ljubi moji, zaradi tega jaz nisem to govoril, da bi take grešne sklepe delali. Zato vam pravim dalje, le poslušajte: Čeprav se spreobrnjenje na smrtni postelji časih posreči, pa se vendarle navadno pone sreči.“ Tudi to vam bom dokazal.

II. Predvsem vzamem jaz najsrečnejši slučaj, namreč da grešnik res pride na smrtno posteljo in da ima tudi voljo se spreobrniti. Zgodi se namreč velikokrat, da človek niti na smrtno posteljo ne pride, da ga smrt nenadoma zasači pri kakem opravilu, ali pa da bolnik o kakem spreobrnjenju nič noče vedeti in se v tem žalostnem stanju loči s sveta. V obeh slučajih je izgubljen. Jaz si mislim torej najboljši in najsrečnejši slučaj, da človek res pride na smrtno posteljo in da ima tudi voljo se spreobrniti. Toda v tem najsrečnejšem slučaju se stvar navadno ponesreči. Zakaj? Iz dveh vzrokov, katera vsakdo lahko precej izprevidi: ker je to silno težko in ker je čas tako kratek.

1. To je težko! Grešnik se mora spokoriti. To delo se tirja od grešnika, in to delo je težko, jako težko. Kaj pa je potrebno, da se človek res spreobrne? Dve reči: mora se od greha proč obrniti in obrniti se k Bogu:

a) Torej od greha se mora človek obrniti. Le živo si predstavite vse to pred oči. Tukaj leži za smrt bolan človek; kar je mnogo let sem delal, bilo je skoro edino le greh. Da govorim s sv. pismom: „Svoje ude je dal grehu kot orodje nepravčnosti.“ (Rim. 6, 13.) in božje zapovedi je prelamljal čisto nalašč, iz hudobije. Imel je to ali ono strast, morda celo kopo strasti, v katere ga je okoval hudobni duh. Razen tega je dajal pohujšanje; s svojim slabim govorjenjem in s svojimi grešnimi deli je marsikoga zapeljal v greh, ali pa se je polastil tujega blaga po tatvini, goljufiji ali oderuštvi. Sedaj je ta človek za smrt bolan v postelji, sedaj naj se obrne proč od greha. Predvsem se mora spovedati svojih grehov, morda kar je grešil leta in leta, spovedati se mora njih števila in okoliščin, ki greh povekšujejo. A ni zadosti, da se jih le pove; mora se jih tudi skesati iz celega srca in trden sklep imeti, ako mu Bog zdravje

da, poboljšati se in vse drugače poslej živeti. Slednjič mora tudi vse nasledke greha, ako le more, popraviti, tuje blago povrniti, storjeno škodo popraviti, dobro ime, katero je vzel bližnjemu, dati nazaj, vse duše, katere je zapeljal in pohujšal, mora izvleči iz brezdnega pregreh. Vse to mora storiti, vse to trdno skleniti, sicer kesanje ni zadostno, torej tudi spreobrnjenje ni popolno, torej tudi Bog ne odpusti. „Spreobrnite se iz celega svojega srca,“ govori Gospod Bog po preroku Joelu (2, 12.). Kdor pa se grehu popolnoma ne odpove, in ne poravnava škode, katero je naredil, in ne odpusti sovražniku, ta se ne spreobrne iz celega srca. To je pa silno, silno težko. Časih se zna posrečiti, a sami sprevidite, da se gotovo večinoma ponesreči.

b) Človek se mora nadalje k Bogu obrniti. Vsaj začetni mora ljubiti to, kar Bog ljubi; in delati to, kar Bog ukazuje. A to je težko. On, ki doslej ni hotel vedeti, kaj je potrpljenje, mora se vaditi v potrpljenju; on, ki komaj ve, kaj je krotkost, mora biti krotak; on, ki mu je bila ponižnost vedno zoprna, mora se vaditi v ponižnosti, on, ki je že morda pozabil moliti, mora sedaj goreče moliti, on, ki je Bogu nasprotoval povsod, mora ga sedaj ljubiti iz celega srca. Ali vidite, kako je to težko takemu človeku? Glejte, in vse to mora človek storiti v zadnjih urah svojega življenja. Jeli to lahko? Se bo li to posrečilo? Morda, da se posreči; toda najbrže, da se ponesreči.

2. a) K vsemu temu pa pride še to, da je čas prekratek in nepripraven. Gotovo je, da je tisti čas, ko človek leži na smrtni postelji, za spreobrnjenje človeka nepripraven. Sv. Pavel pravi, da „čas je kratek“ (1. Kor. 7, 29.) Ako pa velja to sploh o katerem času, velja gotovo o poslednjem času, ko se bliža smrt. Traja kvečemu nekatere dni ali nekatere ure. V začetku še ni hudo; vsak zaupa, da ga zdravila ozdravijo. Naenkrat pa se bolezen shujša; prijatelji in sorodniki mu prigovarjajo, naj se da prevideti in naj uravna svoje stvari. Sedaj teko po duhovnika, ta prinese sv. popotnico, spove ga in mu da vse milosti, katere mu sploh kot namestnik Kristusov more dati. Bolnik pa že čuti, kako se mu bliža smrt, kako stega po njem svojo mrzlo roko, vidi, kako se odpira pred njim črni grob, v katerega bo moral iti. In v tem tako kratkem času naj dovrši delo spreobrnitve, naj postane iz grešnika pravičen, iz brezbožnika svetnik, v tem kratkem času naj vse popravi, kar je storil hudega, naj ugasi ogenj, katerega je zažgal, naj se popolno z

Bogom spravi? Ali se bo to morda posrečilo? Morda, toda navadno se pa ponesreči.

b) Toda ta zadnji čas ni le silno kratek, temveč tudi jako nepripraven. Zadosti povem, ako pravim, da je to čas hude bolezni. S tem je že vse povedano, kaj vse ovira poboljšanje. Oh, vse moči so oslabele, in človek leži tukaj onemogel, komaj more govoriti, niti sam sebi ne more pomagati. Po vseh udih se čutijo hude bolečine, ki ne dajo pokoja. Duh je potrta iz strahu pred bližnjo smrtjo. K temu se pridružijo še posvetne skrbi: oporoka ali testament ter jok sorodnikov in prijateljev. In v tem kratkem, nepripravljenem času naj dovrši človek veliko delo svoje spreobrnitve. Ali se bo to posrečilo? Morebiti — toda skoro gotovo, da bo vse vkupe spodletelo?

Ljubi moji, kaj si sedaj mislite, ko sem vam vse to povedal? Poprej sem vas nekako potolažil, sedaj pa sem vam takorekoč ves up vzel. Kar sem govoril, sem govoril; ne prekličem nič, temveč še enkrat rečem: „Neskončno usmiljenje božje do grešnika in želja ljubega Boga, da bi se vsi ljudje zveličali, nam s tem dajeta up. Toda, kristjani, jaz tudi rečem iznova: spreobrnitev na smrtni postelji največkrat izpodleti, ker je ta stvar tako težka in čas tako kratek. S tem se strinjajo tudi sveti cerkveni očetje. Sv. Izidor pravi: „Kdor je pregrešno živel in se šele na smrtni postelji spokori, ta je v veliki nevarnosti in o njegovem zveličanju moramo dvomiti.“ Sv. Evzebij piše: „Z veliko gotovostjo smem sklepati, da tisti, ki se v zdravju in v cvetju svojih let ni bal Boga žaliti, da tisti ne zasluži, da bi zadobil odpuščenje v smrtni uri. To si zapomni kot resnico, kajti tega so me naučile mnoge skušnje, da konec tistega, ki je vedno slabo živel in letal za svetnimi nasladami, gotovo ne bo dober.“ Glejte, ljubi kristjani, kako nevarno igro igrate, ako odlagate svojo pokoro in poboljšanje na smrtno posteljo, ako se hočete šele tedaj z Bogom spraviti. Da, zna se posrečiti časih ta nevarna igra, pa večkrat se tudi ponesreči in potem, ljubi moji, potem pa pelje pot smrtno postelje naravnost v pekel, v večni, strašni pekel. Sveti Krizostom pravi: „Ti se izgovarjaš in praviš: Mnogim je Bog že v visoki starosti, na smrtni postelji podelil milost, da so se spreobrnil. Kaj pa iz tega sledi? Ali jo bo tudi tebi podelil? Ti praviš: morebiti. Toda zakaj pa praviš: morebiti? Da, časih se zna zgoditi, a pomisli, da se gre tukaj za tvojo dušo in za celo večnost!“ Oh, na to morebiti se jih toliko zanaša, na to

morebiti zidajo vse svoje upanje. Nad tem pa se radujejo duhovi peklenski, ker neštevilno jih je bilo, ki so, zanašajoči se na ta morebiti, odlagali pokoro na smrtno posteljo, sedaj pa leže doli „v ognju, kjer gori žveplo“ (Apoc. 21. 8.), zdihujejo v temi, kjer je jok in škripanje z zobmi.“ (Mat. 8. 12.) In vse je zgubljeno, in ostane zgubljeno na veke. O grešnik, grešnica, ne zanašaj se na ta osodepolni morebiti, temveč, „danes ko začuješ Gospodov glas, ne zakrni svojega srca.“ (Ps. 94. 8.) Spreobrne se, spokori se brez odloga, dokler je čas, sicer bo prepozno, prepozno za vselej! Amen.

B. V.

Priložnostni govori.

Trojni jubilej.

Marija — mati milosti božje.

Po meni kralji kraljujejo, in zapovedniki zapovedujejo, kar je pravično.

Pregov. 8, 15.

A. 1. Danes obhajamo sopraznik obiskavanja Marijinega.¹⁾ O dogodku, ki se ga spominjamo današnji dan, pravi sv. evangelist Lukež: „Tisti čas se je Marija vzdignila in je jadorno šla v gore v mesto na Judovem. In je stopila v hišo Caharijevo in je pozdravila Elizabeto. In zgodilo se je, ko je zaslišala Elizabeta pozdrav Marijin, je poskočilo dete v njenem telesu. In Elizabeta je bila napolnjena s svetim Duhom, in je zaklicala z velikim glasom, in rekla: „Blažena si ti med ženami, in blažen je sad tvojega telesa — Jezus.“ (Luk. 1, 39—43.)

2. Tudi mi smo prišli s prijaznih planjav v gorati kraj — v Puščavo k Mariji Devici, da se tukaj pred zlatim prestolom nebeške kraljice zahvalimo za vse milosti in dobrote, katere je skazala nam, katere je izprosila vidnemu poglavarju sv. Cerkve — sv. Očetu in presvetlemu cesarju Francu Jožefu I.; saj nam ona pravi: „Po meni kralji kraljujejo, in zapovedniki zapovedujejo, kar je pravično.“ (Pregov. 8, 15.)

3. Mi se ne obnašamo tukaj, kakor bi stali le pred mrtvo podobo, ki ima roke, pa jih ne giblje, ki ima oči, pa ne vidi, ki ima srce, pa ne čuti: mi stojimo pred Marijo Devico, ki ima

¹⁾ Pridiga je bila govorjena 2. julija t. l. pri D. Mariji v Puščavi.

sicer v nebesih svoj zlati prestol, tukaj pa svoj milostni prestol. Mi vemo, da Marija ljubeznivo gleda na svoje romarje, da pazljivo posluša naše prošnje, odpira svoje roke, in nebeške milosti deli revežem. Premislimo danes, da je

1. Marija mati milosti božje.
2. Komu deli Marija milosti.
3. Moramo se zahvaliti Mariji.

B. 1. Take ljudi radi obiskujemo, ki so nam naklonjeni ali prijazni, dobrotljivi in usmiljeni. „Za Bogom najrajši Marijo častim, ker mati je božja, kraljica neba, in revežu vsakemu milosti da.“ — Marija je mati milosti božje, in sicer zato, ker je

a) Mati božja — mati Sina božjega. In vsak katoličan ve, da je Kristus polnost milosti božji, ker je pravi Bog; je vsemogočen kakor Bog Oče in Bog sv. Duha. Znano pa nam je, koliko moč in oblast imajo matere nad svojimi otroci; kar jim le namignejo ali želijo, dobro dete gotovo stori. „Vina nimajo,“ je Mati božja Jezusu naznanila ali prosila — in bila je uslišana. Tako pa tudi pošteni sinovi prepustijo svoji materi veliko oblast in moč pri hiši in gospodarstvu. Ravnotako je tudi Bog Sin, Jezus Kristus, svoji ljubljeni Materi izročil in odprl vse nebeške zaklade, in jih sme deliti, ker je

b) Kraljica nebes. — Sveta rimsko-katoliška Cerkev nam velevala Marijo Devico častiti z rožnim vencem, kjer pravimo: Jezus je tebe, Devica Marija! v nebesa vzel, in v nebesih kronal — z zlato krono večne slave in časti; in jo tako spoznava vredno večne slave — „Kraljico nebes“.

Zgodovina nam ve naštevati mnoge kralje in kraljice, katerih milostna dela ali usmiljenosti se svetijo, kakor žarko solnce na obnebu. Najbolj znana nam je kraljica sveta Elizabeta, ki se je usmilila vsakega reveža, vsakemu dala miloščino: denar, kruh, vino, obleko, zdravilo, tolažbo; tako usmiljena, darežljiva je bila, da je naposled sama postala ubožna — brez strehe in pomoči. Marija, nebes kraljica, pa ima tako velike zaklade in tako obilne zaloge, da jih ne bo nikdar zmanjkalo; tega nas ona sama zagotovi, rekoč: „Pri meni je bogastvo in čast, preobilno premoženje in pravica ... hodim po stezi pravice, in po sredi pravičnih potov, da bogatim moje ljubitelje in njih zaklade napolnujem.“ (Pregov. 8, 18; 20—21.)

S temi besedami nam pa Marija naznanuje:

2. Komu ona deli milost božjo. Kakor zlato solnce svoje oživljajoče žarke razliva na vse kraje in stvari, tako tudi milost božja z Marijinih rok prihaja na vse ljudi; posebno pa Marija na svoje ljubitelje obilne milosti razliva. In tak z milostmi božjimi obilno obdarovan ljubitelj Marije Device je:

a) Presvetli cesar Franc Jožef I. — Rojen 18. avgusta 1830 prevzame vladarstvo 2. decembra leta 1848. Hudi in burni časi so bili tedaj: punt za puntom vstaja, krvave vojske se morajo bítí, pa Marija je svojega ljubljenca cesarja med dežjem morivnih krogel obvarovala, kakor v bitki pri Veroni. Leta 1866. planeta dva kruta sovražnika nad Avstrijo: na jugu Italijan, na severu Prus; mirni cesar napravi mir, da se nedolžni podložniki ne morijo. Leta 1860. dá ustavo in jo leta 1867. za nemirne Ogre preosnuje; leta 1878. sprejme od Turkov tlačene Bošnjake pod svoje blagonosno žezlo. In leta 1879. napravi s svojim nekdanjim sovražnikom Prusom in pozneje še z Italijanom „trozvezo“, ki mora skrbeti za mir v Evropi.

V svojih domačih nezgodah se je presvetli cesar skazal kot vernega kristjana: Globoko ganjen je bil 1889. pri smrtni postelji svojega sina, cesarjeviča; še večja žalost tare njegovo srce leta 1898. pri pogrebu cesarice Elizabete.

Mnogi omedlevajo, godrnjajo, obupavajo pri pogrebu svojih domačinov, cesar pa, sicer potrť od žalosti vendar hraber katoličan, pravi: Ostaja mi še preblag dar: ljubezen in zvestoba mojih narodov. — Povsod se čuti in vidi, da posebna milost božja vodi našega dobrodelnega in pobožnega vladarja; nad cesarjem se **spolnujejo** besede Marije Device: „Po meni kralji kraljujejo, in zapovedniki zapovedujejo, kar je pravično.“

Drugi ljubitelj Marije Device je:

b) Sveti oče, ki bode letos služil svojo zlato mašo za celi svet, za vse katoličane, posebno pa za tiste, ki so se mu z milimi darovi osebno priporočili. (Rojen 2. junija 1835; v mašnika posvečen 18. septembra 1858; služil kot kaplan in župnik; škof leta 1884.; kardinal leta 1893.; papež 4. avgusta leta 1903.) — Ni mi mogoče posameznih črtic papeževega življenja naslikati, samo toliko bodi omenjeno, da je velik častivec preblažene Marije Device, zato opetovano naroča, naj ves katoliški svet Marijo, Mater božjo, goreče časti.

Strašno burni so sedanji časi; valovi hudobije vedno močnejše butajo v ladjo svetega Petra — od italijanske, francoske

in protestantske drhali. Ne samo „proč od Rima“, temuč „konec Rima in vsake vere“ — je njihovo satansko geslo. Sveti oče pa stoji močno na skali svetega Petra — tudi njemu veljajo besede in obljube Jezusa Kristusa: Pius! ti si skala, na to skalo bom zidal svojo Cerkev, in peklena vrata je ne bodo premagala! — To moč, modrost in stanovitnost mu deli nebes kraljica, ki pravi: „Po meni kralji kraljujejo, in zapovedniki zapovedujejo, kar je pravično.“

Obilno obdarovani ljubitelji Marije Device:

c) Smo mi! Kdo prešteje vse dobrote, katere je Marijina materina roka nam vsem podelila! Bili smo bolni, že so križ čez nas delali, rakev pripravljali, že svečo kupovali — pa Marija ti je izprosila še ljubo zdravje! Krščanska mati, ali se še spominjaš, da so tvoji otročiči bili bolni, pa si jih priporočila Mariji Devici in postali so zdravi. Veselo je bilo dete pred oltarjem neke romarske cerkve, kjer je mati pobožno klečala in molila. Ko jo vprašam, zakaj je vaše srce toliko ganjeno in v molitev zamaknjeno, mi blaga mati veselo odgovori: To dete je bilo na smrt bolno, pa zaobljubila sem ga Mariji Devici — in ravno danes izpolnjujeva to zaobljubo. Za zdravje in za svoje življenje se imamo mnogoteri zahvaliti Mariji Devici, ki nas je rešila bolezni, pa tudi mnogo drugih — nadlog — žalosti. — Po vsi pravici se svet imenuje solzna dolina. Različne nadloge in žalosti stiskajo človeški rod. Eden ima hudega sovražnika, ki te vedno zalezuje s tožbami in krivičnimi pravdami; drug ima nesrečo v svoji rodbini: hudobne sine in spridene hčere, ki ti delajo veliko žalost, sramoto: Marija nas tolaži v naših nadlogah, ker tako mило in ljubeznivo gleda na nas žalostne otroke Evine — žalosti tam ni, kjer Marija se časti. — Kaj bi šele govoril o milostih, katere Marija izprosi in deli — ubogim grešnikom. — Velik revež je jetnik v temnico vržen in zaklenjen, pa še v smrt obsojen; še večji nesrečnež je grešnik oklenjen z žarečimi verigami — določen za večno pogubljenje. Pa Marija še tudi za take milost izprosi pri Jezusu, in jo grešnikom deli. Le pomislimo sami na sebi — bili smo v grehe zakopani, vrh glave so nam hudobije nakipele — peklo se nam je že odpiralo, pa klečali smo pred Marijo, molili in jo prosili: Sveta Marija, Mati božja! prosi za nas uboge grešnike! In Marija nas je obilno obdarovala z milostjo odpusčenja grehov. Tako, da tudi smemo psalmistove besede Mariji Devici prepevati, rekoč: „Ko bi mi Gospa nebeška ne bila pomagala, bi skoraj v

peklu prebivala moja duša.“ (Ps. 93, 17.) Res, brez števila duš rešila — si Marija — satanu iz rok!

In za vse te milosti Marijine — cesarju, papežu in nam podeljene se pa moramo Mariji tudi dostojno

3. **zahvaliti**. — Kaj pa bomo darovali — mi otroci Materi? — Marija, kar imamo, vse ti darujemo: svojo dušo in telo. Da se Mariji Devici dostojno zahvalimo, ji bomo zdaj darovali

a) **sveto mašo**, ki je najmenitnejša zahvalna daritev. Ko je Noe po preteklih dnevih vesoljnega potopa stopil zopet na suho, je napravil oltar in zažgal zahvalno daritev, ki je bila Bogu ako dopadljiva, da je Bog obljubil sveta nikdar več ne potopiti. Še bolj se bomo za vse ljudem skazane milosti zahvalili Mariji, ako ji njenega božjega sina darujemo v sveti maši. Zatorej vas povabim — Marijini otroci, in opominjam: Orate fratres! Molite, in nas podpirajte, da bo ta zahvalna daritev — kakor prijetna dišava se vzdigovala pred Marijin nebeški prestol!

V zahvalo ji darujemo:

b) **svoje telo**; Marija nam ga je obvarovala, nam izprosila ljubo zdravje — zato ji v zahvalo poklonimo svoje telo: Ob-ljubimo ji, da bodo naše oči rade gledale na Marijin oltar, naša ušesa rada poslušala njene nauke, naš jezik ji vedno hvalo prepeval, naše roke se vedno vzdigovala k Mariji, naše noge urno tekale k Mariji, da bo naše srce vedno bilo za Marijino čast in hvalo.

Mariji v zahvalo poklonimo poslednjič še:

c) **svojo dušo** — ki nam jo je Bog dal, da nas odlikuje in povzdiguje nad vse druge stvari božje; Jezus jo je odrešil, umil s svojo predrago krvjo; Marija pa nam jo je okinčala za nevesto nebeške gostije. Vsak Marijin praznik hočemo za dušo svojo posebno goreče skrbeti, opraviti spoved, in pobožno sprejeti sveto obhajilo; hočemo posnemati Marijine čednosti: ponižnost, čistost, ljubezen, gorečnost; tako odičeno dušo hočemo Mariji izročiti.

C. Marija je mati milosti božje, ker je mati Jezusova in kraljica nebes: Ona deli milosti cesarju, papežu. „Po njej kralji kraljujejo, in zapovedniki zapovedujejo, kar je pravično.“ Ona pa tudi nam in vsakemu revežu dá milosti — ne samo v Lurdu, temuč na vseh krajih sveta.

Sveti Feliks, kapucinski brat, ki je v Rimu za ubožce prosil kruha in vedno imel rožnivenec v roki, bisago pa na ramah —

je nevarno zbolel in v svoji celici na tleh leži umirajoč. Rožnivenec vedno drži v rokah, oči obrača v nebo, obličje se mu čudežno zažari — prikazala se mu je Marija, usmiljena mati, ki mu reče: Ljubi Feliks! veselo novico ti naznanim: Tvoje delo je dokončano, tvoje plačilo ti je v nebesih pripravljeno. Marija zgine, Feliks pa veselo v Gospodu zaspi! (Liebfrauentgarten, 426.)

Obiskujmo tudi mi radi in pobožno Mater milosti božje — častimo Marijo goreče in otroško. Naj ne mine brez Marijine hvale nam nobeden dan, kličimo jo na pomoč vse ure, vse dni; tedaj bo tudi ona naš obiskala v naši smrtni uri. Sveta Marija! mati milosti božje, prosi za nas zdaj in ob naši smrtni uri! Amen.

Simon Gaberc.

Žalost v Marijini družbi.

Trdno sklenem, da ti bom vedno
zvesto služila. Posvečenje.

K slovitemu jezuitu P. Abelu pride nekoč visokoplemenit gospod, ki je bil Marijin družabnik, in pravi: „Vedno sem visoko čislal marijansko svetinjo; zadnji čas pa sem našel zanj prekrasno mesto. Po krstu svojega ljubega sinčka sem mu jo obesil na njegovo nedolžno srce. Lepšega mesta pač ni za marijansko svetinjo, nego srce nedolžnega otroka!“¹⁾

Prekrasna beseda! Da bi pač vse družabnice imele v taki časti svojo svetinjo in skrebele za to, da bi visela na čistem, nedolžnem, neoskrunjenem srcu! Toda marsikaka deklica lepo začne, pa slabo konča. Bridka izkušnja uči voditelje Marijinih družb, da je dekle navadno vsa srečna, ko prejme Marijino svetinjo; nekaj časa ta ogenj plamti, pa začne pojemati; ljubezen do svetinje začne ugašati, in za nekaj časa se opazi, da ima dekle svetinjo le še za nekaj okrasek, s katerim se nakiti ob slovesnih cerkvenih prilikah, da bi vendar še pred svetom veljala za dobro. Pri takem dekletu je svetinja že izgubila svoj pomen, zakaj ona jo rabi samo za to, da pokriva svojo notranjo mlačnost, ali pa še kaj slabšega. In na takem srcu, ki je morda že davno oddano svetu, na takem srcu naj bi visela marijanska svetinja? To biti ne sme, — in voditelj je prisiljen takemu dekletu vzeti svetinjo in jo izključiti iz družbe in jo prepustiti svetu, kateremu se je zapisala. Pa ta trenutek je usodepolen za Marijino družabnico in bridek za njene starše ter za Marijo. Torej čujte!

¹⁾ Sodalen-Korrespondenz, XI., 4.

1. Usodepoln, pravim, je tak trenutek za Marijino družabnico. — Gotovo se vsaka izmed vas spominja, kaj ste ob vsprejemu v družbo obetale svoji nebeški Materi, ko ste govorile posvečenje: „Trdno sklenem, da ti bom vedno zvesto služila!“ Ta besedica „vedno“, kolikega pomena je! Vedno — brez ozira na zapeljivi svet. Vedno — brez prestopka in počitka. Vedno — brez ozira na število let, naj ti služim 80 ali tudi več let. Vedno — naj me zadene sreča ali nesreča, bolezen ali zdravje, čast ali zaničevanje. „Vedno!“ govori takrat kandidatinja in misli dalje s sv. apostolom Pavlom: „Svest(a) sem si namreč, da ne smrt, ne življenje, ne angeli, ne poglavarstva, ne oblasti, ne sedanje, ne prihodnje, ne moč, ne visokost, ne globočina, ne druga stvar nas ne bo mogla ločiti od ljubezni božje, katera je v Kristusu Jezusu, Gospodu našem.“ (Rimlj. 8, 38, 39.)

O kako srečni so bili tisti trenutki, ko so iz srca vreli taki sklepi! Gotovo se jih je veselil Bog, radovala se je Marija. z veseljem so jih pisali za teboj angeli, in srce tvoje je kipeloduševne sreče! Saj pripoveduje neki Marijin otrok: „Živo mi je v spominu Marijin oltar, poln cvetk in gorečih sveč. Naš družbeni oltar je, in dan mojega vsprejema v družbo, 8. december, praznik Brezmadežne! Jaz pa klečim pred podobo nebeške Matere z gorečo svečo v trepetajoči roki; srce mi bije tako urno, kakor bi hotelo počiti. Pa pride višek pristrčnega veselja: — „Jaz izvolim danes tebe za svojo Gospo, priprošnjico in Mater!“ — In potem nosim prvič višnjev trak s podobo Materino, globoko v srcu in na čelu pa ime ‚otrok Marijin‘ — za vedno!“¹⁾

To, upam, so bila tudi vaša čuvstva, dekleta, in vaše misli ob vsprejemu! Pa opravičene! Saj ste v družbi dobile mogočno oporo zoper različne skušnjave in nevarnosti. Da, na tisoče mladih ljudi je rešila pogube ravno Marijina družba. Videle ste v družbi od tistega časa toliko lepih zgledov prave pristrčne pobožnosti, ki so vas vspodbujali k dobremu čednostnemu življenju. Saj „zgled vleče“! — In dobile ste v družbi pogum za tako krepostno življenje; saj je stalo za vami na milijone dobrih Marijinih otrok; in ta misel je morala pregnati vsak strah iz vašega srca. Kakor je rekel neki pruski kralj svojemu odposlancu: „Nastopite junaško in brez strahu! 20.000 bajonetov stoji za vami!“ tako je tudi vsaka izmed vas lahko mislila: „Cela četa Marijinih

¹⁾ Sodalen-Korrespondenz, XI, 12.

otrok stoji za menoj! Zato tudi po vsej pravici govore papeži v svojih pastirskih pismih o Marijinih družbah kot o „vojnih četah“. Pa dobile ste v družbi tudi najiskrenejših prijateljic. In o takem prijateljstvu pravi sv. pismo: „Zvest prijatelj je močna bramba, in kdor ga je našel, je zaklad našel. Z zvestim prijateljem se nič ne meri, teža zlata in srebra ni nič vredna proti ceni njegove zvestobe. Zvest prijatelj je zdravilo življenja in neumrljivosti; in kateri se Boga boje, ga najdejo.“ (Sir. 6. 14—16.) In tako prijateljstvo si našla v Marijini družbi, prijateljstvo, ki te ne zapusti v trpljenju in bridkostih, ne v življenju, ne v smrti, da, niti po smrti. Zato so prav primerno napravili nekje nad družbenim oltarjem napis: „Eno srce in ena duša.“ — Pa v družbi nisi dobila le prijateljic, dobila si tudi dobro mater, kakršne še ni obhajalo solnce in je nikdar več ne bo, mater tako prisrčno ljubečo in skrbno, mater tako dobrotljivo in mogočno, — Mater Marijo! In vse to za — „vedno“!

In sedaj, dekle? Kam so izginili tisti prisrčni sklepi? Kam navdušenje za družbo? Kam prijateljska ljubezen? Kam ljubav do nebeške Matere? — Oh, vzel je morda vse svet, in ti si postala mlačna, o kakršnih pravi sv. pismo: „Vem tvoja dela, da nisi ne mrzel, ne gorak; o, da bi bil mrzel ali gorak! Ker si pa mlačen, in ne mrzel, ne gorak, te bom izpljunil iz svojih ust.“ (Raz. 3. 15, 16.)

Za dekle, ki je postala mlačna do družbe, pride kmalu trenutek, ko mora voditelj s tresočo roko izbrisati ime take družabnice iz imenika in vzeti svetinjo, ta častni znak, ter jo prepustiti posvetnim valovom, da jo занesejo — kdove kam? Kakor je nesrečna sirota, ki izgubi dobro mater, tako usodepoln je za dekle trenutek, ko se loči od svoje Matere Marije in jo zapusti. Kaj bo iz takega dekleta? Kdove? Poplačana pač taka nezvestoba biti ne more! Zato upravičeno trdim, da je tak trenutek usodepoln za nezvesto družabnico, ki mora nekako reči: „Z Bogom, Marija, — morda za vedno!“

2. Tak dogodek, ko mora hčerka zapustiti Marijino družbo, pa je neizmerno bridek tudi za starše — ako so dobri — in za Marijo.

Dva dneva v otrokovem življenju sta, ob katerih marsikaka mati toči solze, — toda solze radosti. Prvi tak dan je dan, ko mati vidi svojo hčerko prvokrat pred altarjem, da prvokrat prejme Jezusa Kristusa v svoje nedolžno srce, — to je dan prvega sv. obhajila. Kdo bi mogel popisati čuvstva, ki navdajajo srce

dobre matere, ko zjutraj napravlja svojo hčerko za prvo sveto obhajilo, ko polaga nanjo nedolžno-belo obleko, ko ji pripenja na glavo venček ter jo popelje pred tabernakelj? Takrat je pač poplačan ves trud in vse trpljenje, ki ga je prestala za svojo hčerko! — Drugi tak dan pa je dan, ko hčerka v najnevarnejših letih svojega življenja po lastnem nagibu stopi pred altar, da se tam posveti Mariji — za vedno in postane Marijin otrok. Ko mati zagleda svojo hčerko z bojno svetinjo Marijino na prsih, o kako iz dna srca ji privre solza veselja ter se utrne po skrbnem velem licu! O kako težak kamen skrbi se odvali z njenega srca! Saj je odslej ne bodo morale take skrbi, saj je hčerka sama obljubila in prosila: „Trdno sklenem, da Ti bom vedno zvesto služila, — stôri, da Ti bom vsekdar dober otrok. — Bodi mi na strani, o mila Mati! — Spominjaj se me in ne zapusti me ob smrtni uri!“

Ako pa je mati ob takih dnevih tako prisrčno vesela, iz tega lahko razumete, dekleta, kakšna bridkost leže na materino srce, ako vidi, da je njena hčerka svoji obljubi postala nezvesta ter je morala zapustiti Marijino družbo. O krščanska dekleta, le vprašajte matere, kdaj so zaradi tega ali onega otroka najbolj žalostne? Kdaj poštena in pobožna mati pretaka največ bridkih solz? Ne takrat, ko ima v prvi mladosti veliko truda s svojim otrokom; ne takrat, ki ji otrok zboli in cele noči prečuje pri njem, pričakujoč odločilnega trenutka; ne takrat, ko ji otrok nedolžen umrje; tudi ne takrat, ko ji ga zakrije črna zemlja, in sama kleči na mladem grobu, — saj ve da je otrok srečen! Ampak takrat razjeda nepopisna tuga njeno srce, takrat se ji ulijejo bridke in grenke solze, takrat so za dobro mater najbridkejše ure — in po pravici —, ako izve, da je njen otrok zašel na napačna pota, da je izgubil nedolžnost, da se je ločil od Marije! Ni čudno, ako marsikaka mati vzklikne s sv. Blanko: „Rajši bi videla svojo hčerko mrtvo pod Marijino zastavo, nego pa ločeno od Marije!“ — Dekleta, upam, da danes ponovite trdni sklep, nikdar ne stopiti s takim nehvaležnim plačilom pred svojo mater!

Ako pa vaša zemska mati občuti tako bridkost, kaj naj rečem o vaši nebeški Materi, ki vas je s takim veseljem sprejela za svoje otroke! Meč bolečin je presunil njeno srce, ko so ji vzeli njenega ljubljenega Sina in ga položili v grob; vse so ji vzeli, enega pa ji vzeti niso mogli, namreč prepričanja, da je njen Sin srečen pri nebeškem Očetu. Podobna bridkost pa pre-

bada (po zemsko rečeno) njeno srce takrat, ko vidi, da ji svet jemlje njene otroke, o katerih se ne ve, ali bodo kdaj srečni v večnosti, ali pa bodo morda utonili v svetovnem blatu. Tudi ob takih dnevih Marija lahko reče: „O vi vsi, ki mimo greste po poti, pomislite in glejte, če je kaka bolečina, kakor bolečina moja!“ (Žal. Jerem. 1. 12.) . . .

Neki deček iz dobre krščanske družine je živel v zavodu v Rouenu na Francoskem. Bil je nadarjen, priden, prvi v svojem razredu. Pred vsem pa ga je krasila angelskočista nedolžnost. Pripravljal se je na prvo sv. obhajilo z nepopisnim hrepenenjem. Bil pa je v tem zavodu običaj, da je vsak prvoobhajanec napisal kak poseben sklep na košček papirja in ga potem shranil pri vodju zavoda. Naš deček je napisal kaj čuden sklep: „Obljubim, da bele pentlje, ki jo nosim za vratom pri prvem sv. obhajilu, ne odložim, dokler ne padem v kak smrtni greh!“ Vodja se je zavzel nad tem sklepom in mu ga ni hotel dovoliti prej, da je privolila tudi dečkova mati. Minula so leta. Naš Jurij, tako je bilo dečku ime, je odlično dovršil svoje šole, pa še vedno je nosil belo pentljo. Zakaj nobeno nedeljo še ni opustil sv. obhajila, in to ga je varovalo greha, tako da še ni izgubil pravice do bele pentlje. L. 1870. je moral v nemško-francosko vojsko; tudi tu je pristopil vsako nedeljo in vsak praznik k sv. obhajilu. V januarju l. 1871. se vname silno huda bitka; dvesto Francozov je padlo mrtvih ali pa ranjenih. Vojaški duhovnik je iskal ranjencev in pride tudi do Jurija, ki ga je krogla smrtno zadela. „Gospod,“ pravi vojak duhovniku, „nobenega smrtnega greha se ne zavedam. Podelite mi sv. popotnico in sv. poslednje olje. Potem pa imam do vas še eno prošnjo. Glejte, tukaj imam belo pentljo. Ko umrjem, prosim, pošljite jo moji materi in ji pišite, da sem jo nosil do smrti, zvest svoji obljubi. Pišite ji, da je ni omadeževalo drugega, nego moja kri, ki sem jo prelil za domovino.“¹⁾

Krščanska dekleta! Ko ste vstopile v družbo, ste dobile višnjev trak z blagoslovljeno Marijino svetinjo. Storile ste takrat sklep, da ta znak nosite, dokler ostanete dekleta. Tudi ve ste zapisale ta sklep, ko ste podpisale posvečenje in govorile pred tabernakelnom in pred celo župnijo: „Trdno sklenem, da ti bom vedno zvesto služila!“ Družabnice! ali boste držale ta sklep? Ali boste, kakor oni deček svojo pentljo, nosile tudi ve to lepo znamenje še na smrtni postelji? Ali pa boste to svetinjo vsaj pred poročnim altarjem izročile častno v roke poročajočega duhovnika? Ali pa vam jo bo morda ugrabil greh? Ali bo duhovnik prisiljen pred časom vam sneti ta častni znak raz vratu, dobro vedoč, da udje Marijine družbe se ne smejo šteti, ampak tehtati,

¹⁾ Pelikan, 1894.

tehtati se morajo njihove čednosti? (Ponderandi, non numerandi!) Jaz tega ne vem! Eno pa vem: Dekle, srečna ostaneš, dokler s častjo nosiš Marijino svetinjo, zato si je nikdar ne daj uropati! Ne vprašaj, kaj pravijo drugi! Ne glej poti, ki jo hodijo drugi! Če te dražijo ali se ti smejejo, to naj te ne plaši in ne straši! Naprej! Kvišku! Nikdar nazaj! To je pot k sreči! Amen.

Anton Skubic.

Duhovne vaje za Marijino družbo.

X. Sovraštvo med Marijo in kačo.

In rekel je Gospod kači: „Sovraštvo bom naredil med teboj in med ženo, med tvojim in njenim zarodom; ona bo tebi glavo strla.“ I. Moz. 3, 15.

Gospod Bog neskončno ljubi vse svoje stvari, žive in nežive, le eno je, kar zares sovraži in studi: g r e h. Nekaj zares važnega mora torej biti, ako Bog napoveduje komu sovraštvo in ga zagotovi svoje jeze. In tako sovraštvo napoveduje Bog kači z besedami, katere peva sv. Cerkev pri hvalnicah na praznik Mar. brezmad. spoč. in se glase: *Sovraštvo*... Dobro vemo, katera je ta kača, hudobni duh, dobro poznamo tudi ono ž e n o, Marija je, Brezmadežna, katere veličastni praznik sv. Cerkev tako slovesno obhaja. In kar nič se nam ne zdi čudno, da se sovražita Marija in hudobni duh, drugače sploh ni mogoče. A še več: to sovraštvo je nujno potrebno, t. j. Marija in kača se morate sovražiti. Oglejmo si to resnico natančneje, predragi; marsikaj porabnega in podučnega bomo našli pri tem. — O Brezmadežna, ki nebo in zemlja slavita tvojo zmago nad kačo, bodi naše prizadevanje Tebi v čast, v povečanje Tvoje slave in nam vsem v spodbudo.

Pokličite si, predragi, najprej v spomin verski nauk o izvirnem grehu in dotično zgodbo. Veste, kako se je to zgodilo. Prvi greh je torej storjen. Kača je dosegla, kar je hotela. Z lažmi in zavijanjem je omamila Evo, ta je zapeljala Adama, in v nesrečo je bilo pahnjeno vse človeštvo. Kajti Adam je grešil ne samo sam zase ampak kot glavar človeštva: izgubil je plemstvo in vse pravice otrok božjih zase in za vse svoje potomce. In od Adama se izliva po vsej zemlji na vse čase brezmejno gorje, že tolikrat

opisano, a je čisto nepotrebno vsako opisovanje: saj čutimo te hude nasledke le preveč.

Ni pa dosegel človek tega, kar je pričakoval od greha. Kača je tako priliznjeno in lažnivo obetala: „Oči se vama bodo odprle in spoznala bosta dobro in hudo in Bogu bosta enaka,“ in to hrepenjenje po novi vednosti in taki časti je zmotilo prva človeka. In glejte, ravno v tem sta bila kaznovana najhuje, Bog očita to s prav pikro besedo: „Glej, Adam je postal kakor eden izmed nas, spoznavajoč dobro in slabo.“ (Gen. 3, 22.) Češ, Adam, si li dobil, kar ti je obljubljala kača? Bog Adam pač ni postal, pač pa je spoznal dobro in hudo. Dobro je spoznal po milosti božji. Kajti Bog je zapisal svojo postavo „v mesene table srca“ (2. Cor. 3, 3.) in teh tabel Bog ni razbil, kakor kdaj Mozes, ko je videl greh svojega ljudstva. Pustil je namreč človeku razum, da more ž njim iskati in najti in spoznati dobro, da, celo do Boga samega se povzdigniti. Spoznal pa je Adam tudi hudo, in to po svoji krivdi; tega hudega mu ni treba nič iskati, v srcu se je globoko zasadil pleel, trnje in osat. V imenu vseh ljudi kliče sv. Pavel: „Vidim drugo postavo v svojih udih, ki se upira postavi mojega razuma in me stori sužnja postavi greha, ki je v mojih udih.“ (Rim. 5, 23.) To je huda poželjivost, katero nosimo vsi v sebi in nas vleče neprestano k hudemu ter tako v pogubljenje.

To je zmaga kače, dosegla je, kar je hotela!

Pa ne veseli se satan, prezgodaj se raduješ! Napuh hodi pred padcem. Ti si računal takole: Sedaj bo Bog človeka pahnil tja doli, koder moram biti jaz. Da, Bog bo človeka kaznoval, pa ga bo tudi rešil, in ta rešitev bo tvoja poguba, satan, ti boš prvi sojen in hudo kaznovan, in pred vsem svetom boš osramočen; čuj gromoviti glas Gospodov: *Sovraštvo bom naredil...* Pač je zatrepetal satan, ko je slišal to obsodbo.

Torej sovraštvo z ženo, sovraštvo z njenimi nasledniki, a kača se je hlinila prijateljico, prijateljstva je iskala na priliznjen način.

Pa katera je ta žena? žena, pred katero se trese satan je Marija, njen zarod pa je Jezus Kristus, nje sin. To je enoglasna in stanovitna razlaga vseh cerkvenih očetov, da je Bog s temi besedami napovedal prihodnjega Odrešenika in njegovo Mater. In med Marijo in satanom, med Jezusom in verniki ter grešniki je neprestan boj, neprestano sovraštvo.

Tako tudi mora biti! Marija kot hči nebeškega Očeta mora neprestano in stanovitno sovražiti satana, ki se neprestano trudi razdreti kraljestvo božje. S tem kaže svojo gorečnost za čast božjo, katero si je lastil satan na nečuten in predrzen način, ko je hotel biti enak Najvišjemu. — Mora ga sovražiti, ker je ona ponižna dekla Gospodova, ki si šteje v najsvetejšo dolžnost izpolniti njegovo voljo, dočim se je satan uprl Bogu, k nepokorščini zapeljal in tako s seboj v nesrečo potegnil veliko drugih ter še sedaj zapeljuje ljudi k napuhu in neubogljivosti, k upor in odpadu. — Marija je mati Jezusova, spet en vzrok več, da sovraži satana. Kot mati Jezusova pa bo vendar stala na njegovi strani, ali ne? Jezusova naloga pa ni bila le odrešiti nas greha in pogubljenja, ampak si tudi nazaj osvojiti kraljestvo, katero si je prilastil satan po krivici. Zato se Kristus bojuje neprestano zoper satana, ne samo da odbija njegove napade na kraljestvo božje, ampak tudi, da kar največ ljudi iztrga nadoblasti satanovi in jih pridruži svojemu kraljestvu ter je tako utrdi in razširi: „Slava Bogu na višavi in mir ljudem na zemlji,“ ta program Kristusov so oznanjali angeli v božični noči: a to je v resnici bojni klic Kristusov na neprestano vojsko zoper satana, dokler se Bogu ne vrne čast ter tako ljudje najdejo svoj mir.

„Zarod žene“ pa tukaj ne pomeni samo Kristusa, ampak vse, ki so po njem odrešeni, udje njegovega telesa, otroci njegove Cerkve: vsi ti so ali bi morali biti v sovraštvu s satanom. Saj so tudi oni otroci Marijini v najširšem pomenu besede, torej morajo tudi od te strani biti protivniki satanovi. In stara kača še ni nehala sovražiti otroke božje in jih ne bo nehala, dokler bo stal svet: pa se ji bomo zato še dobrikali?

In poleg tega, da se satan sam loteva vsakega posameznega človeka, mu povzroča izkušnje ter ga vabi k odpadu, ima pa tudi on svoj zarod, to so grešniki, trdovratni in zaslepljeni ali hudobni svet. To je seme in zalega peklenske kače, ki neprestano vodi vojsko zoper otroke božje. Ni jih težko spoznati: sovraštvo, preganjanje, zapeljevanje, slabi zgledi, pogubljivi nauki in nazorji o življenju, ki so nasprotni naukom evangelija, vse to kaže, čigavega duha so. Povsod se vrivajo, povsod širijo svoje nauke, a vedno so nasprotni Kristusu. Hlinijo dobrohotnost in človekoljubje, imenujejo se odrcšenike in osvoboditelje, ki hočejo razdrobiti verige in okove teme in mračnjaštva, kakor znajo tako sleparsko oduševljeno govoriti: to so vam prava gadja zalega,

predragi: ker v dnu srca je skrit hudobni namen, ki se ga ne upajo pokazati: proč s Kristusom in vero. Najprej kličejo: proč od Rima, potem pokažejo pravo barvo: proč od Kristusa, nazadnje: proč z vsako vero. — Predragi! S tem semenom stare kače ne smete imeti ničesar opraviti, saj ste otroci božji, Jezusovi in Marijini ste, saj ste Jezusu obljubili in prisegli zvestobo ter se odrekli satanu.

Tako, predragi, umevajmo na podlagi besed, ki jih moli sv. Cerkev Mariji v čast, položaj življenja v naših dneh. Vse se več ali manj nanaša na ta boj in na to sovraštvo, in v tem boju, v katerem stojimo tudi mi, in se mu ne moremo izogniti, je vidno bojno znamenje naše vojne zastava s podobo Brezmadežne; kadarkoli uzremo podobo Brezmadežne, ki stopi kači na glavo, se nehote spomnimo tistega starega sovraštva in neprestane vojske, pričete v raj. A ne samo znamenje boja je, ampak tudi znamenje zmage: in o tem v naslednjem govoru, ko bomo s srčnim veseljem gledali drugo resnico, da je ta žena kači strla glavo. Ta zavest nam bo dajala poguma in odločnosti v boju, pa tudi potrdila srce v zvestobi do Brezmadežne, pod katere zastavo nam je končno zmaga gotova Amen.

Fr. Sal. Watzl.

XI. Zmaga Brezmadežne.

In ona bo tebi glavo strla.

I. Moz. 3, 15.

„Rekel je Gospod kači: *Sovraštvo bom naredil med teboj in med ženo, med tvojim in njenim zarodom: ona bo strla tvojo glavo.* Aleluja!“ Tako peva sv. Cerkev v hvalnicah na praznik brezmadežnega Spočetja Marijinega. Presenetilo vas je morebiti, da Cerkev rabi v adventu vzklik veselja „aleluja!“ Glejte, ravno to vam kaže veliko radost, ki jo občuti sv. Cerkev radi zmage Marijine. Da, Brezmadežna je strla kači glavo, aleluja!

Marija je strla kači glavo že pri svojem spočetju, ker jo je Bog obvaroval madeža izvirnega greha. To je bila jako občutljiva kazen za satana! Veste li, predragi, kaj je glava stare kače? Napuh, ker on je „korenina in začetek vsega greha.“ (Eccli. 10, 15.) Vse ljudi je dobil satan v svojo oblast, a tej stvari ne more ničesar! Premagal je močne može, obvladal junake, podrl mogočne cedre, a te komaj spočete stvari božje ne more premagati, ne more je

podvreči grehu; tako jo varuje Bog. Pač strahovito jezen je moral biti satan tisto uro, ko je bila brez madeža spočeta Devica Marija. In ko je dorasla ter se zavedala dobrega in slabega in spoznala „očeta laži in greha“, se je obrnila s studom proč od njega ter mu prisegla večna sovraštvo.

Sicer si je satan potem prizadejal pač vse, dobiti jo v svojo oblast, a brez uspeha. Ne senca greha ni padla nanjo, tako zvesto je služila Bogu v največji ponižnosti, in ker je bila ponižna, ni ji mogel blizu; bila je nasproti njemu res nepremagljiva, kakor sloveči stolp Davidov v Jeruzalemu. Najbolj pa se je ponižala v onem slovesnem trenutku, ko ji Bog ponudi največjo srečo in čast matere božje: *Glej, dekla sem Gospodova* ... tako govori, in s tem, da se vkljub toliki časti ni prevzela, je bila nova kazen in osramočenje za satana. Še trdneje je Marija stopila kači na glavo! Povečalo se je sovraštvo med ženo in kačo še bolj, ker ta žena, ta devica, je čudežno dala človeško življenje Sinu božjemu, njemu, pred katerega presvetim lmenom se trese hudobni duh.

In sedaj je Marija slavila zmago na zmago nad satanom v svojem Sinu. Celo življenje Jezusovo je namreč neprestan boj s staro kačo, a tudi neprestana zmaga. Že s prvim vstopom v življenje je začel tretji glavo kači; premislite, toliko ponižanje, da Bog postane človek, da bi satanu iztrgal človeštvo, je bilo pač grozno ponižanje ošabnega hudobnega duha. — Jezus je obsodil in ponižal satana z vsem svojim naukom, v katerem razkriva njega zvijačnost in zlobnost. Ponižal ga je s svojim življenjem polnim uboštva, poniževanja, trudov, trpljenja, žrtev, s katerim je pokazal, da je ničevno vse, kar ponuja svet in s čemur zapeljuje otroke božje. — Pač je tudi škripal satan same jeze, ko ga po trikratni skušnjavi zapodi z besedami: „Poberi se, satan!“ — Zdi se sicer, da je podlegel Kristus združeni moči satana, greha in sveta v dneh trpljenja: saj je pribit na križ in ne bo ga mogla več tretji njegova noga, umrl bo in potem — ! Da umrl je, a ravno s svojo smrtjo mu je zadal smrtni udarec, ker je umrl zmagovito govoreč: *Dopolnjeno je*. Satana Bog ni končal, ker noče končati sploh ničesar, kar je ustvaril, a zdrobil je njegovo moč, priklenil ga, in sedaj škoduje samo tistim, ki se ga ne varujejo, ki mu gredo blizu.

A Jezus se ni v tem zadnjem boju bojeval sam, ne, ž njim se je bojevala Marija. Pod križem stoječ je sicer polna naj-

hujše žalosti, vendarle mirno udana darovala svojega Sina Bogu Očetu in stopila še krepkeje kači na glavo.

Je boj končan? Bosta žena in kača sklenili mir? Nikdar ne! Nemogoče!

Kristusu samemu satan ne more ničesar več prizadeti, pač pa se zaletava v Cerkev, njegovo telo, njegovo nevesto. Pa vsa hudobija in zvijača, vsa sila in posvetna moč sveta ni podrla Cerkve in je ne bo. Pač se je tuptatam kaj oddrobilo in padlo stran, ker je Cerkev božja človeška naprava, a celotne Cerkve ne svet ne njegov knez, satan, ne bosta zmogla. — Pa tudi se Marija — zvesta svojemu sovraštvu do kače — bojuje zoper kačo za Cerkev. Zgodovina nas uči, kako čudovito je pomagala Marija ravno ob najhujših časih, in si s tem od hvaležnih kristjanov dobila novo ime „Marija zmago slavna“ ali „Pomoč kristjanov“.

Kakor zalezuje kača Cerkev, zalezuje tudi posamezne kristjane, in jim razburja strasti ter vabi v greh, zraven pa še pomaga svet s slabimi zgledi. In to so včasih hudi, težki boji! Pa pogum velja! Kličite Marijo, podajte se v njeno varstvo, kača „bo le zalezovala vašo peto,“ hotela, poskušala bo škodovati, a ne bo mogla; dokler se zvesto in trdno držite Brezmadežne in njene zastave, boste zmagovali nad satanom in svetom. Držite se Marije, kraljica miru je. Ona vam bo pridobila na tem svetu vkljub poskušnjam in nadlogam notranji mir Kristusov, katerega se bo veselilo vaše srce. Ta mir bo zemsko plačilo za vašo zvestobo, a večno plačilo za stanovitni, junaški boj pod varstvom Brezmadežne vas čaka v nebeškem Sijonu, koder bo vaše večno srečno bivališče.

Vse to, predragi, velja o vseh vernikih, ki zvesto in vneto služijo Mariji ter jo časte s posnemanjem njenih čednosti: vsem, ki se zatekajo k njej, pomaga rada in vselej streti kači glavo. Prav nič ni torej dvomiti, da bo Brezmadežna toliko raji pomagala tistim, ki so se zavezali očitno pred vsem svetom še posebej služiti Mariji.

Končavam. Spet smo enkrat opravili, kolikor se je pač dalo, sv. duhovne vaje. Ne pozabite besed teh dni, ampak hranite jih v svojem srcu ter skrbite, da bodo rodile obilnega sadu. Potrudite se že sedaj, vsako nasprotovanje zoper kongregacijo ovreči z zvestim izpolnjevanjem pravil in nauk, ki ste jih slišali v teh

dnevi. — Čast in slava pa Gospodu Jezusu in preblaženi Devici Mariji za vse dobro, ki bo vzrastlo kot sad teh duhovnih vaj. Hvala pa tudi vam vsem drugim, ki ste z obilnim obiskom bodrili naše kongreganistkinje k vztrajnosti in stanovitnosti. Res iz srca naj nam vsem pride zahvalna pesem, a vsem bosta za vse dobro plačnika Jezus in Marija! Amen.

Fr. Sal. Watzl.

Glasba.

1. *Slovenska sveta maša* za mešan zbor s spremljavo orgelj. Zložil Janez Laharnar. II. natis. Cena K 1·20. Založila „Katoliška bukvarna“. Maša je zložena v preprostem slogu brez dalekosežnih in težkih modulacij, tako da se je bodo tudi manjši in manj izurjeni zbori z lahkoto priučili. Orglje nimajo svoje posebne, samostojne spremljave, zato spremljava pri večjih zborih, ki so se maše dobro priučili, brez škode odpade. Pri manjših zborih bi spremljavo priporočali. — Note so lepo litografirane, da se prav lahko bero. Mašo posebno zborom na deželi toplo priporočamo.

2. *Slava Bogu*. Mašne pesmi. Za mešan zbor zložil P. Hugolin Sattner Ord. F. min. Tretji pomnoženi natis iz „Slava Bogu“ Op. 10. Cena: partitura K 1·50, posamni glasovi K —40. Založila „Katoliška bukvarna“. Brez pretiranja lahko trdimo, da nam tako lepih, globoko zamišljenih mašnih spevov še ni nobeden slovenskih skladateljev podal kakor p. Hugolin. Njegove kompozicije so skozinsko izvršne, strogo cerkvene in kar je glavno, nikdar dolgočasne. Vedno kaj novega, zmerom nova duhovita modulacija, iz vsega pa seva široko muzikalno obzorje skladateljevo. Seveda mnoge za proizvajanje niso najlažje, vendar se stvar zelo olajša, če se jih lepo spremlja. Pevododja naj strogo gleda na to, da pojejo pevci te pesmi zelo čisto. Pevcem, ki so navajeni čisto in precizno peti, se bodo te mašne pesmi brezdvomno zelo priljubile, posebno, ker se jih vsled velike samostojnosti posamnih glasov tako lahko poje iz srca in je najmanj nevarnosti, da se preide v dolgočasno mehnično petje. Večji in vsaj nekoliko izurjeni zbori si ne morejo želeli boljših mašnih spevov.

3. *Lavretanske litanije Matere božje*. Za ljudsko petje zložil Anton Foerster. Opus 17. Cena 40 vin. Založila „Katoliška bukvarna“. Invokacije so troglasno ali enoglasno z orglami. Odgovori četveroglasno ali triglasno (brez tenora), tudi dvoglasno ali enoglasno z orglami. Za izpremembo priporočamo te litanije. Višina najvišjega glasu je *d*, torej ne previsoka.

4. *Litanije presvete Srca Jezusovega*. Za ljudsko petje zložil Anton Foerster. Op. 73. Cena 40 vin. Založila „Katoliška bukvarna“. Invokacije ali Solo ali moški (tudi ženski kvartet). Odgovori mešani zbor. Litanije se torej lahko poje vse na koru. Invokacije so zelo lepe in nežne, zato bi priporočali vsem našim korom, da si te lepe litanije omislijo. Najvišji glas je *g*, intonirajo se pa lahko en ton nižje.

Z.

Založba „Katoliške Bukvarne“.

Tisk „Katoliške Tiskarne“.

Odgovorni urednik: Alojzij Stroj.